

Børn og unge på sikrede institutioner

Delrapport 1: Udvikling og karakteristika

Britt Østergaard Larsen, Ann-Karina Eske Henriksen
og Caroline Louise Westergaard

VIVÉ

*Børn og unge på sikrede institutioner
– Delrapport 1: Udvikling og karakteristika*

© VIVE og forfatterne, 2026

e-ISBN: 978-87-7582-604-9

Projekt: 302610

Finansiering: TrygFonden

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

VIVE støtter FN's verdensmål og angiver her, hvilket eller hvilke verdensmål der knytter sig til publikationen.

Forord

Denne rapport er udarbejdet som en del af forskningsprojektet 'Trajectories of Care', hvor VIVE sammen med Københavns Professionshøjskole undersøger børn og unges veje til og fra sikret anbringelse.

Dette er første delrapport fra forskningsprojektet, som på baggrund af registerdata kortlægger karakteristika for børn og unge anbragt på sikrede institutioner fra 2010-2023. Der kommer flere publikationer fra projektet i løbet af 2027, herunder en anden delrapport baseret på kvalitative interview og registerdata, som beskriver børn og unges udslusning og forløb efter anbringelse på sikrede institutioner.

Rapporten er udarbejdet af seniorforsker Britt Østergaard Larsen (VIVE), docent Ann-Karina Eske Henriksen (Københavns Professionshøjskole) og senioranalytiker Caroline Louise Westergaard (VIVE). Vi takker følgegruppen med eksterne eksperter, der har kvalificeret projektet med faglige og videnskabelige input, samt de to eksterne reviewere, som har gennemlæst og kommenteret rapportudkastet.

Forskningsprojektet er finansieret af TrygFonden.

Kræn Blume Jensen

Forsknings- og analysechef
for VIVE Sociale forhold og Arbejdsmarked

Indholdsfortegnelse

Hovedresultater	5
Afrapportering	9
1 Indledning	10
1.1 Baggrund og formål	10
1.2 Tidligere forskning	14
1.3 Datagrundlag og potentielle fejlkilder	18
2 Udvikling i anbringelser på sikrede institutioner	21
2.1 Varighed af anbringelser på sikret institution	23
3 Karakteristika for anbragte på sikrede institutioner	28
3.1 Opsamling og udvikling over tid	33
Dokumentation	36
4 Metode og data	37
4.1 Identifikation af populationer	37
4.2 Indikatorer for udsathed	41
Litteratur	46
Bilag 1 Bilagsfigurer over udvalgte indikatorer på støttebehov	52

Hovedresultater

Anbringelse på en sikret institution er den mest indgribende form for indsats, der kan iværksættes over for børn og unge under 18 år, da det medfører frihedsberøvelse. Der er i dag otte sikrede institutioner i Danmark med cirka 120 pladser til børn og unge i alderen 12 til 17 år (10 år i særlige tilfælde). Institutionerne blev oprettet som alternativ til arresthuse og fængsler for mindreårige, hvilket også betyder, at de har en række fængselslignende træk i deres fysiske indretning såvel som restriktioner af besøg, udgang, adgang til mobiltelefoner samt brug af isolation og sektionering (Taxhjelm et al., 2020). Anbragte børn og unge på sikrede institutioner beskriver i høj grad, at anbringelsen opleves som straf, og at formålet med anbringelsen ikke altid er tydeligt for dem (Henriksen & Refsgaard, 2020).

Det er formålet med denne første delrapport af forskningsprojektet 'Trajectories of Care' at bidrage til et stærkere vidensgrundlag om målgruppen, der anbringes på sikrede institutioner. Der er i dag kun begrænset viden om, hvad der kendetegner børn og unge og deres forløb på sikrede institutioner. Derfor skal denne rapport med brug af registerdata dokumentere udviklingen fra 2010-2023 og beskrive karakteristika for børn og unge anbragt på sikrede institutioner.

Ny viden på et bedre datagrundlag

Denne rapport er baseret på registeroplysninger om børn og unge anbragt på sikrede institutioner. Dataarbejdet til forskningsprojektet har vist en vis grad af underrapportering til registrene for denne gruppe, særligt for de socialt anbragte. Det vurderes, at omkring 60-70 % af anbringelserne på sikrede institutioner kan identificeres på baggrund af registerdata. Datagrundlaget er søgt valideret gennem samkøring med eksterne datakilder og kobling til andre registre. Dækningsgraden vurderes at være tilstrækkelig høj til, at registeranalyserne kan supplere de eksisterende årsstatistikker på centrale områder. Denne rapport bør derfor ses som et kvalificeret, men ikke fuldstændigt billede af udviklingen på området. Rapporten vil – under antagelse af at de identificerede anbringelser er sammenlignelige med de manglende registreringer – kunne kaste lys over det videnshul, der findes om det samlede udfordringsbillede for børn og unge anbragt på sikrede institutioner.

Færre anbringelser – længere opholdstid på sikrede institutioner

De sikrede institutioner varetager en kompleks opgave i snitfladen mellem straf, behandling og beskyttelse. Børn og unge kan anbringes på sikrede institutioner enten på et retligt grundlag, eksempelvis til afsoning eller varetægtsfængsling i surrogat, eller på et socialt grundlag, hvis de vurderes at være til fare for sig selv eller andre. Antallet af anbringelser af børn og unge på sikrede institutioner er faldet over perioden fra 2010 og frem til i dag (Danske Regioner, 2025; Taxhjelm et al., 2020). Der har været et generelt fald i kriminaliteten blandt de 10-17-årige i perioden, hvilket også betyder, at antallet af børn og unge tilbageholdt i varetægtsurrogat er reduceret med 74 %.

Denne udvikling i ungdomskriminalitet har bidraget til en markant ændring i brugen af sikrede pladser over de sidste 15 år. I begyndelsen af 2010'erne var næsten 90 % af de unge på sikrede institutioner tilbageholdt i varetægt og afventede en eventuel retssag og dom for kriminalitet. I 2023 var 40 % socialt anbragt efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet med henblik på pædagogisk observation eller behandling.

Endelig er opholdstiden på de sikrede institutioner steget markant over den seneste årrække fra en gennemsnitslængde på 81 dage i 2010 til 146 dage i 2023. For de sociale anbringelser er gennemsnitslængden 208 dage i 2023, mens den ligger på omkring 104 dage for de retlige anbringelser. Der er et fald i korte anbringelser på under 3 måneder og en stigning i anbringelser over 5 måneder, som er steget fra omkring 20 % i 2010 til 45 % i 2023.

Mange børn og unge med komplekse udfordringer

Ligesom tidligere kvalitativ forskning dokumenterer denne undersøgelse også, at mange børn og unge på sikrede institutioner har komplekse sociale og psykiske udfordringer (Henriksen & Refsgaard, 2020; Taxhjelm et al., 2020). Resultaterne viser også væsentlige forskelle mellem de retligt og socialt anbragte. Pigerne udgør 34 % af de socialt anbragte i 2018-2022, mens de kun udgør 5 % af de retligt anbragte. Gennemsnitsalderen er cirka et år lavere for de socialt anbragte, som samtidig er markant mere udsatte og belastede af psykiatrinære problemstillinger. 47 % af de socialt anbragte har både en psykiatrisk diagnose, indikationer på misbrug og har været anbragt før anbringelsen på sikret institution. Blandt de retligt anbragte har

16 % alle tre udsathedsfaktorer. Der er en stigende tendens til at anvende sikret anbringelse i sociale sager, hvor børn og unge vurderes at være til fare for sig selv eller andre og derfor ikke kan anbringes på åbne (eller delvist lukkede) børne- og ungehjem (Henriksen & Refsgaard, 2020).

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik.

Fremtidige perspektiver på målgruppe og opholdstid

Denne rapport peger på flere perspektiver, som det er værd at fremhæve i forhold til at understøtte og udvikle praksis omkring brugen af de sikrede institutioner.

Tilbud under anbringelse og alternative modeller

Ligesom tidligere forskning har påpeget, er opholdstiden for børn og unge på sikrede institutioner et vigtigt opmærksomhedspunkt. Dette skal for det første ses i et rettighedsperspektiv, hvor børnekonventionens art. 37 understreger, at frihedsberøvelse af børn skal være så lempelig og kortvarig som muligt, og det skal løbende vurderes, om andre mindre indgribende indsatser kan erstatte frihedsberøvelsen. Det skal også ses i et perspektiv, der tager udgangspunkt i barnet og den unges bedste, hvor sikret anbringelse i længere tid kan have negativ indvirkning på børn og unges trivsel, sociale relationer og udvikling.

For de retligt anbragte, hvoraf langt de fleste sidder i varetægtssurrogat, er varigheden øget markant over de seneste 10 år. Selve frihedsberøvelsen opleves som en belastning for alle anbragte børn og unge, men udsigten til at skulle for retten skaber ekstra nervøsitet og usikkerhed for de unge anbragt i varetægtssurrogat (Bengtsson, 2012). I den forbindelse har Justitia og Advokatsamfundet i deres seneste rapport fra 2025 peget på mulighederne for at anvende mindre indgribende

former for varetægtsfængsling, fx fodlænke (hvilket Københavns Kommune tidligere har anvendt til gruppen af mindreårige). Både efterforskning og sagens behandling i retten tager længere tid end tidligere, og derfor kan man undervejs overveje overflytning til mindre indgribende foranstaltninger, eksempelvis når sagen er færdigefterforsket af politiet og overgivet til anklagemyndigheden (Schultz-Knudsen & Eiriksson, 2025). Dette er i tråd med anbefalinger for begrænsning af frihedsberøvelse af mindreårige udarbejdet i forlængelse af børnekonventionens art. 37 (Sax, 2022).

Også varigheden af de sociale anbringelser er øget de seneste år og er i 2023 opgjort til gennemsnitligt 208 dage. Når børn og unge i gennemsnit anbringes på sikret institution i over et halvt år, stiller det særlige krav til, hvordan institutionerne imødekommer uddannelses- og behandlingsbehov. Ligeledes stiller det særlige krav til koordinering af indsatser, når børn og unge udskrives efter et længere ophold. Det er samtidig centralt, at kommunerne løbende vurderer mulighederne for overflytning til et andet mere lempeligt socialpædagogisk tilbud uden for sikret regi.

Høje krav til koordinering af skole-, støtte- og behandlingstilbud

Hver femte er anbragt mere end én gang på en sikret institution. Det vil sige, at frihedsberøvelsen ikke kun er en enkeltstående oplevelse, hvilket stiller særlige krav til koordinering af skole-, støtte- og behandlingstilbud på tværs af sikret og åbent regi. Samtidig understreger det behovet for udvikling og afprøvning af alternativer til sikret anbringelse, hvor man arbejder tværsektorielt for at imødekomme målgruppens komplekse støttebehov. I den forbindelse har tidligere forskning sat spørgsmålstejn ved, om de sikrede institutioner med fængselslignende træk er det rette tilbud til at sikre højspecialiseret støtte og behandling til børn og unge med alvorlige psykiatriske problemstillinger (Taxhjelm et al., 2020).

Fakta om undersøgelsen

Første delrapport fra forskningsprojektet 'Trajectories of Care', finansieret af TrygFonden.

Datagrundlag:

Registerdata: alle 10-17-årige bosat i Danmark i perioden 2010-2023, herunder 4.008 børn og unge anbragt på sikrede institutioner fra 2010-2023.

> **Afrapportering**

1 Indledning

Denne rapport er en del af et større forskningsprojekt kaldet 'Trajectories of Care' (TAC), hvor VIVE sammen med Københavns Professionshøjskole undersøger børn og unges veje til og fra sikret anbringelse. I denne første delrapport fra projektet kortlægger og beskriver vi udviklingen i antallet af anbringelser samt karakteristika for børn og unge frem til anbringelse på sikret institution. I den anden delrapport fra projektet undersøger vi udslusning og forløb efter sikret anbringelse, og hvordan man kan skabe kontinuitet og sammenhæng på tværs af indsatser og sektorer.

1.1 Baggrund og formål

De sikrede institutioner varetager en kompleks opgave i snitfladen mellem beskyttelse, straf og behandling. Anbringelse på en sikret institution er den mest indgribende form for indsats, der kan iværksættes over for børn og unge under 18 år, da det medfører frihedsberøvelse og en række restriktioner i kontakten med omverdenen. Der er i dag kun begrænset viden om, hvad der karakteriserer børn og unge og deres forløb på sikrede institutioner.

Det er formålet med forskningsprojektet at give ny systematisk viden om målgruppen til politik- og praksisudvikling. Forskningsprojektet bygger på et mixed methods-design, hvor registeranalyser kombineres med kvalitative interview for at beskrive børn og unges forløb før, under og efter en sikret anbringelse. Denne rapport beskriver resultater fra de første kvantitative registeranalyser fra projektet. Rapporten skal besvare følgende grundliggende spørgsmål:

- Hvordan er udviklingen i antallet af anbringelser, opholdsvarighed og anbringelsesgrundlag på de sikrede institutioner?
- Hvad kendetegner børn og unge, der er anbragt på sikrede institutioner?

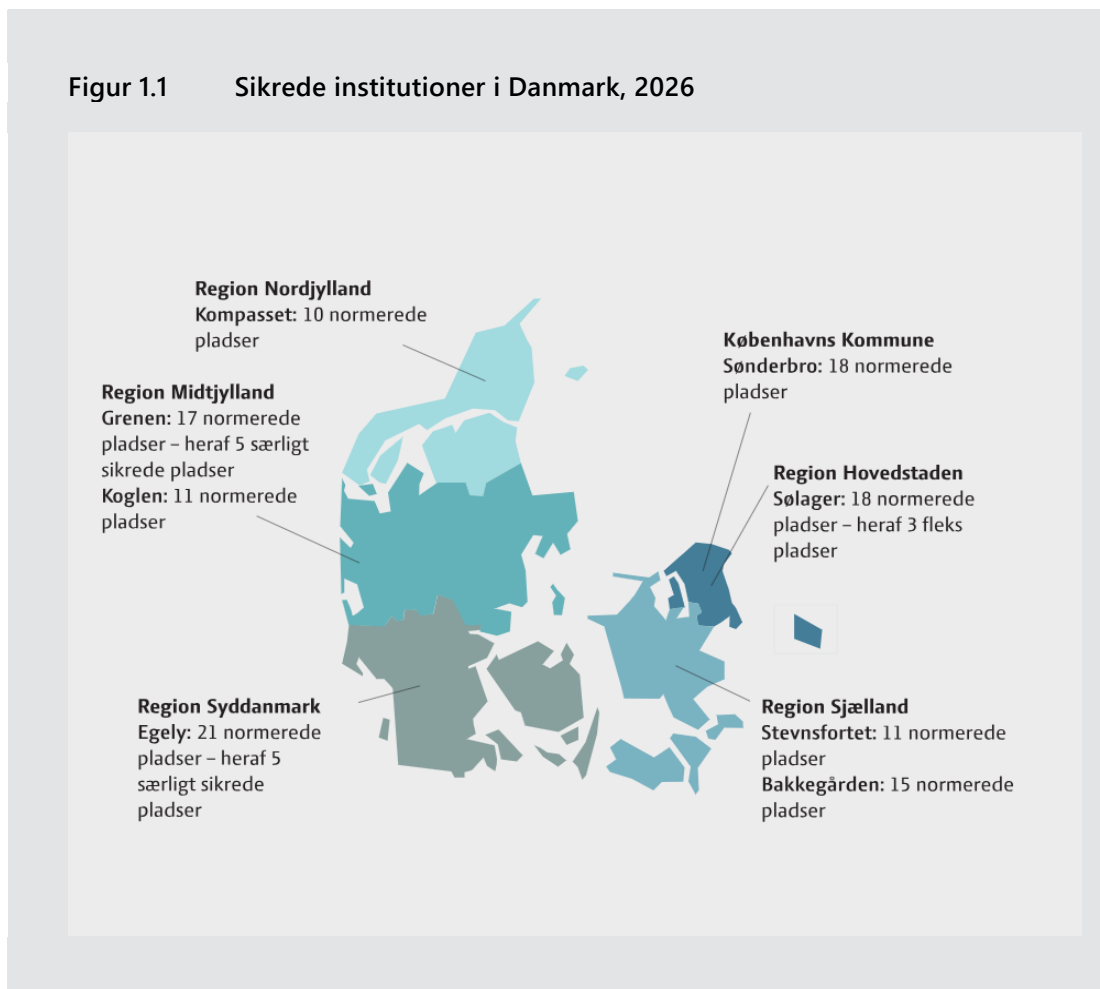
Det er formålet med denne første rapport at give et stærkere vidensgrundlag om målgruppen ved at dokumentere udviklingen i antal og karakteristika. Denne grundviden kan benyttes i arbejdet med at understøtte og udvikle praksis og tilbud på de sikrede institutioner og det specialiserede socialområde mere generelt.

De otte sikrede institutioner

Der findes i dag otte sikrede institutioner med i alt 122 pladser til børn og unge i alderen 12 til 17 år. Institutionerne blev oprindeligt etableret for at leve på til kravene

i FN's børnekonvention, hvor mindreårige ikke må frihedsberøves sammen med voksne. De sikrede institutioner er derfor bygget til afsoning og varetægtssurrogat for at undgå placering af mindreårige i fængsler og arrester (Bryderup, 2010). De sikrede institutioner bliver drevet af de fem regioner og Københavns Kommune, som gengivet i Figur 1.1.

Figur 1.1 Sikrede institutioner i Danmark, 2026

Kilde: Danske Regioner (2026).

Børn og unge kan anbringes på sikrede institutioner på forskellige juridiske grundlag. Som retligt anbragt er man over den kriminelle lavalder og enten i varetægtsurrogat eller under afsoning. Som socialt anbragt er man ned til 12 år (10 år i særlige tilfælde) og anbragt enten til pædagogisk observation, til behandling, og/eller fordi man vurderes at være til fare for sig selv eller andre (efter barnets lov (§§ 62-63) eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (§§ 16-17). Endelig kan anbringelser anvendes som led i afviklingen af en ungdomssanktion eller kortvarigt i forbindelse med varetægt af mindreårige udlændinge uden lovligt ophold i Danmark.

Størstedelen er anbragt i varetægtsurrogat som et alternativ til varetægtsfængsling i et fængsel eller en arrest, mens kun en mindre andel af de anbragte unge afsoner

fængselsstraffe eller ungdomssanktion (Danske Regioner, 2025). En varetægtsfængsling sker efter bestemmelser i retsplejelovens kap. 70.¹ Her fremgår det, at arrester under 18 år maksimalt bør være varetægtsfængslet 4 eller 8 måneder afhængigt af strafferammen for sigtelsen, når der ikke foreligger særlige omstændigheder. Den seneste rapport fra Justitia og Advokatsamfundet konkluderer dog, at beskyttelsesbestemmelserne generelt (inkl. dem om længde) ikke har særlig stor betydning for praksis på området (Schultz-Knudsen & Eiriksson, 2025). Mindreårige kan varetægtsfængsles i op til 4 uger ad gangen. Det betyder, at unge anbragt i varetægtssurrogat oftest ikke ved, hvor længe de skal være anbragt, hvilket kan opleves som en stor belastning (Henriksen & Refsgaard, 2020).

En stigende andel af de anbragte børn og unge er placeret på sikret institution, fordi de vurderes at være til fare for sig selv eller andre og derfor ikke kan anbringes på almindelige børne- og ungehjem. Man kan vurderes at være til fare for sig selv, hvis man fx har alvorlig selvskadende adfærd, har hyppige eller langvarige rømninger fra sin anbringelse, har et eskalerende misbrug og/eller er involveret i gråzoneprostitution. Da anbringelsen indebærer tvangsmæssige vilkår (frihedsberøvelse), skal afgørelsen godkendes af kommunens børne- og ungeudvalg eller et Ungdomskriminalitetsnævn.² Jævnfør voksenansvarsloven kan et barn under 15 år anbringes i sikret regi i op til 3 måneder med mulighed for administrativ forlængelse i yderligere 3 måneder og en samlet opholdstid på maksimalt 9 måneder. For unge mellem 15-17 år kan den sociale anbringelse vare op til 6 måneder med mulighed for administrativ forlængelse i yderligere 3 måneder og en samlet opholdstid på maksimalt 12 måneder.³

Frihedsberøvelse på en sikret institution

De sikrede institutioner har en række fængselslignende træk i deres fysiske indretning såvel som restriktioner (Taxhjelm et al., 2020). En sikret institution adskiller sig fra andre døgninstitutioner ved, at institutionen typisk er omgivet af hegn (evt. med pigtråd), ankomst sker gennem en sluseindgang, og børn og unge får gennemført deres bagage og bliver kropsviseret for at sikre, at de ikke medbringer fx stoffer eller våben. Ligeledes skal de aflevere deres mobiltelefoner. De har eget værelse på en afdeling med 4-5 andre børn og unge, hvor der er aflåste vinduer og døre, fællesarealer er TV-overvågede, og værelsesdøre har enten døralarm eller er aflåst om natten.

Størstedelen af de unge, der er anbragt i varetægt, har besøgs- og brevkontrol, hvilket betyder, at al kommunikation med omverdenen skal overvåges og godkendes af politiet. Alle institutioner har derfor også restriktioner i forhold til brug af

¹ LBK nr 1298 af 07/11/2025. Bekendtgørelse af lov om rettens pleje, 2025.

² LBK nr 83 af 25/01/2024. Bekendtgørelse af barnets lov, 2024; LOV nr 1705 af 27/12/2018. Lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, 2018.

³ LBK nr 1006 af 30/08/2024. Bekendtgørelse af lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, 2024.

mobiltelefoner og adgang til internet, hvilket også gælder for de socialt anbragte børn og unge. Der er som regel også restriktioner for, hvem der må ringes til, eller hvem der må komme på besøg. Restriktioner kan være reguleret af institutionens husorden, samværsafgørelser, børne- og ungeudvalget, Ungdomskriminalitetsnævnet eller politiet.

De unge har meget begrænset kontakt med omverdenen under deres anbringelse. Ofte må de få besøg af få personer i nogle enkelte timer om ugen. En undersøgelse af sociale anbringelser viser, at børn og unge er belastede af måden, besøg foregår på (Henriksen & Refsgaard, 2020). Besøgslokalet er typisk et lille lokale med plads til 4-6 personer, og hvor de besøgende skal gennemgå visitering af tasker. Det kan være vanskelige rammer for samvær med familie eller venner. Hertil kommer, at de fleste institutioner ligger langt fra større byer og offentlig transport. De fleste børn og unge forlader ikke institutionen under deres anbringelse, medmindre de skal til læge eller i retten. Den sikrede institution rummer således alle hverdagsaktiviteter; det er her, de bor, går i skole og har deres fritidsaktiviteter – også når det er weekend og ferie, jul eller fødselsdag.

Hverdagen på en sikret institution er meget struktureret og formes af de restriktive rammer beskrevet ovenfor. En sikret institution er omkranset af hegn, der skal forhindre de anbragte børn og unge i at løbe væk. Desuden er mange områder aflåste og skal låses op og i af personalet, hvilket forhindrer de unge i at bevæge sig rundt uden opsyn. Når de unge færdes mellem forskellige afdelinger eller skal i intern skole, bliver de fulgt af personale. Alle institutioner har en husorden, der fastsætter regler for, hvad børn og unge må og skal. I tillæg hertil giver lov om voksenansvar personalet en række muligheder for magtanvendelse, hvis børn og unge ikke følger husordenen, personalets anvisninger eller er til fare for sig selv eller andre.⁴ For eksempel må personalet fysisk guide et barn eller en ung og bruge fysisk magt ved at fastholde dem. Barnet eller den unge kan også blive ført til et sikringsrum, hvor de kan være i isolation i op til 2 timer ad gangen under opsyn. Hertil kommer muligheden for at iværksætte rum- og personundersøgelse, hvis personalet mistænker, at den unge har stoffer eller gemmer genstande, der ikke må være på afdelingen, fx en mobiltelefon eller en kniv. Det fremgår af lov om voksenansvar, at alle magtanvendelser skal være proportionale, så lempelige som muligt og skal indberettes til socialtilsynet.⁵

Behandling og skole

Der er forskellige formål med sikret anbringelse, afhængigt af om man er anbragt socialt eller retligt. Formålet med en varetægtsfængsling er at forhindre den tiltalte i at forstyrre efterforskningen, mens en social anbringelse har til formål at behandle eller observere et barn/en ung. Uanset anbringelsesgrundlag bor de på fælles

⁴ LBK nr 1006 af 30/08/2024. Bekendtgørelse af lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, 2024.

⁵ LBK nr 1006 af 30/08/2024. Bekendtgørelse af lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, 2024.

afdelinger og får stort set de samme tilbud i forhold til skole og behandling. Alle tilbydes psykiatrisk screening, ligesom de kan blive tilbudt ART-forløb (vredeshåndtering) eller psykolog-/samtaleforløb. Den strukturerede hverdag med tæt kontakt til pædagoger fungerer også adfærdsregulerende. Børnene/de unge har pligt til at deltage i rengøring, madlavning og tøjvask, der fungerer som læringsaktiviteter.

De sikrede institutioner tilbyder som udgangspunkt kun undervisning på folkeskoleniveau, hvilket kan være en udfordring for de unge, som er i gang med eller ønsker at påbegynde en ungdomsuddannelse. Det er ikke muligt at deltage i uddannelsesforløb uden for den sikrede institution. Børn og unge anbragt på sikrede institutioner risikerer således at miste deres tilknytning til uddannelsesstilbud, hvilket øger risikoen for, at de bliver hægtet af uddannelsessystemet.

En sikret institution er en lukket verden, hvor børn og unge kan opleve en struktureret og forudsigelig hverdag, hvor pædagogerne er tæt på. Samtidig bor de sammen med andre børn og unge, der har alvorlige og ofte komplekse vanskeligheder, hvilket kan udløse konflikter. Ungefællesskabet rummer også en risiko for, at børn og unge spejler sig i fortællinger og normer, der kredser om kriminalitet, modstand mod systemet og status gennem erfaringer med vold eller lovbrud (Bengtsson, 2012). Der er således en risiko for, at det lukkede miljø ikke blot er et sted for beskyttelse eller behandling, men også et rum for negativ påvirkning og læring i risikoadfærd.

1.2 Tidligere forskning

Der er begrænset forskningsbaseret viden om børns og unges forløb før, under og efter ophold på sikrede institutioner. De danske undersøgelser har primært været kvalitative og haft fokus på unges oplevelse af sikret anbringelse. Undersøgelserne viser, at frihedsberøvelse kan have stor betydning for den unges liv i form af eksempelvis negativ socialisering, stigmatisering, manglende adgang til ungefællesskaber, afbrudte familierelationer, afbrudte skoleforløb og vanskeligheder ved at få adgang til specialiseret behandling (Bengtsson, 2012; Henriksen, 2017; Henriksen & Refsgaard, 2020; Henriksen et al., 2024). De sikrede institutioner varetager en kompleks opgave i snitfladen mellem straf, behandling og beskyttelse, og det er ofte vanskeligt for unge at forstå formålet med deres anbringelse (Henriksen & Prieur, 2019).

Der mangler dokumentation for effekten af sikret anbringelse på både kort og lang sigt. I Danmark gennemfører vi ikke systematiske målinger af, hvordan sikret anbringelse påvirker børns og unges trivsel, sundhed, uddannelse eller kriminalitet. Den seneste kvalitetsmåling fra 2014 viser, at andelen, der opnår større trivsel af en anbringelse, er cirka lige så stor som andelen, der oplever forværret trivsel (CFK, 2015).

Samme undersøgelse angiver, at 77 % begår ny kriminalitet inden for en 2-årig periode. Anbringelsens effekt skal vurderes i forhold til målgruppens komplekse problemstillinger og relativt korte anbringelsestid, men evalueringer i både Danmark og Skotland (CFK, 2015; Gibson & Whitelaw, 2024) dokumenterer en række udfordringer ved sikret anbringelse og en risiko for, at unges vanskeligheder forværres herefter.

De sikrede institutioner undersøges også af interesseorganisationer og aktører, der har til opgave at føre tilsyn på området. Ankestyrelsen har senest i 2022 undersøgt brugen af restriktive værktøjer, jf. lov om magtanvendelse for anbragte børn, hvor de finder, at de restriktive værktøjer bruges meget forskelligt på tværs af institutionerne, og at særligt kropsvisitering og begrænsninger i kontakt med omverdenen opleves som en belastning for de anbragte børn og unge (Ankestyrelsen, 2022). Ombudsmandens Børnekontor gennemfører jævnligt undersøgelser, hvor de bl.a. i 2017 og 2022 fremhæver utilstrækkeligt udbud af undervisning og utilstrækkelig registrering af magtanvendelser (Folketingets ombudsmand, 2017; 2022). Endelig har Børnerådet (2015) bidraget med et børneperspektiv på sikret anbringelse, der bl.a. peger på, at børn oplever de ansattes brug af magt som både vilkårlig og krænkende. Institut for Menneskerettigheder har undersøgt vilkår for de socialt anbragte og er kommet med en række anbefalinger, bl.a. at adskille de retligt og de socialt anbragte (Taxhjem et al., 2020).

Sikrede institutioner i de nordiske lande

Der er store forskelle i brugen af sikret anbringelse på tværs af de nordiske lande. I Sverige har man et system, der minder om det danske, dog med den væsentlige forskel, at 90 % af anbringelserne vedrører sociale anbringelser til udredning eller behandling (Enell et al., 2022). Den svenske Riksrevision har for nylig gransket de sikrede institutioner, hvor børn og unges generelle mistrivsel samt gentagne hændelser med krænkelse og magtmisbrug har været genstand for alvorlig kritik (Riksrevisionen, 2024). Rapporten har bl.a. rejst kritik i forhold til personalets kompetencer og vanskeligheder ved fastholdelse og rekruttering af medarbejdere (se også Pålsson et al., 2023). Siden 2019 har man i Sverige afprøvet en særlig integreret indsats for børn med komplekse psykiatrinære problemstillinger (Socialstyrelsen, 2025). Indsatsen indebærer et koordineret samarbejde mellem børneværn, sikret institution og psykiatri med fokus på udredning og individuelt tilpasset behandling og er udvidet til afprøvning frem til 2028.

I Norge og Finland har man indtil nu ikke haft sikrede institutioner, men det er muligt at træffe afgørelse om midlertidig frihedsberøvelse på udvalgte døgninstitutioner (Henriksen & Refsgaard, 2020). I Norge kan man alene forhindre børn i at forlade et anbringelsessted, men har ikke aflåste afdelinger eller institutioner, mens der i Finland er hjemmel til at anbringe et barn midlertidigt (op til 30 dage) i en aflåst afdeling på institutionen (Huhtanen & Pösö, 2018). I de seneste år har der i begge

lande været en bekymring for, at en gruppe børn ikke kan beskyttes tilstrækkeligt i det nuværende system, og Finland har vedtaget at oprette en sikret institution med 10 pladser (Finnish Ministry of Social Affairs and Health, 2025; Storberget et al., 2025). Også i retssystem og kriminalforsorg har man forsøgt at undgå frihedsberøvelse af mindreårige (Storgaard & Fornes, 2023; Lappi-Seppälä & Storgaard, 2014). I Norge var der således kun tre varetægtsarrestanter og to afsonere under 18 år pr. 1. januar 2024 (Statistik sentralbyrå, 2026). Til sammenligning er der i Danmark dagligt cirka 120 danske unge frihedsberøvede på enten en sikret døgninstitution, i et fængsel eller i et arresthus (Danske Regioner, 2024; Kriminalforsorgen, 2024).

Erfaringer fra international forskning

Frihedsberøvelse af børn og unge finder sted på meget forskellige måder på tværs af lande og regioner (Souverein et al., 2022). Det gør det vanskeligt at sammenligne praksis og overføre fund på tværs af lande og de forskellige sektorer, der varetager frihedsberøvelsen. Der er de seneste år i stigende grad kommet fokus på, at målgruppen for sikret anbringelse (både retligt og socialt) har sammensatte og komplekse støtte- og behandlingsbehov, der varetages på tværs af flere sektorer (Ball et al., 2024; Henriksen & Øye, 2023). Forskning peger på, at der er behov for systematisk screening og afdækning af målgruppens behov, validerede redskaber til risikovurdering og brug af evidensbaserede indsatser i behandling af særligt unge med alvorlige psykiatriske problemstillinger (Underwood et al., 2014). Undersøgelser peger også på øget behov for tværfaglig og tværsektoriel koordinering, hvor der skabes integrerede løsninger på tværs af låst og åbent regi (Ball et al., 2024; Gibson & Whitelaw, 2024). Det gælder særligt i forhold til brobygning og udslusning, hvor der er fokus på gradvis overgang, samt støtte og koordinering af indsatser efter sikret anbringelse (Vogel et al., 2014; Gibson & Whitelaw, 2024). Et komparativt studie peger på behovet for at budgettere sikret anbringelse som en indsats, der inkluderer en følgeindsats, hvor den unge støttes i minimum 6 måneder, eller til der opnås stabilitet i bolig og uddannelse (Crowe, 2024).

I Holland har man de seneste år igangsat en udvikling i ungekriminalforsorgen, hvor man udvikler små institutioner forankret i lokalmiljøer. Formålet er, at de unge under afsoning kan bevare kontakt til uddannelse, arbejde og netværk (Souverein et al., 2023). Institutionerne baserer sig overvejende på principper om relationel sikkerhed frem for fysiske sikkerhedsforhold som fx overfaldsalarmer, overvågning og aflåste døre. Ud over små enheder peger forskning også på, at bygninger skal designes til at understøtte restorative og helende forløb for børn og unge (Oostermeijer & Dwyer, 2024). Her fremhæves fx mindre afdelinger med plads til 3-4 unge, grønne udeområder og rolige rum, der muliggør det relationelle arbejde og reducerer konflikter.

Der er begrænset viden om, hvad der virker i sikret regi, og hvem det virker for. Der anvendes en bred vifte af pædagogiske tilgange og kognitive programmer til

adfærdsregulering, men der mangler evidensbaserede behandlingsmetoder, som har påvist effekt, når de gennemføres i et lukket miljø (SBU, 2024). Traumeinformerede tilgange har det seneste årti fået stigende betydning med fokus på at skabe tryghed og tillidsfulde relationer (McLachlan, 2024). Relationsbaseret praksis vinder også i stigende grad indpas, i en erkendelse af at de børn, der er mest udadreagerende eller fremstår som farlige, ofte også er de mest sårbare børn, der har brug for omsorg og profiterer af at indgå i stabile og gensidigt respektfulde relationer (Ellis & Curtis, 2021; Harder et al., 2013). Flere studier peger på, at familiebehandling er overset og har et potentiale også for at styrke de unges netværk på sigt (Gibson & Whitelaw, 2024; Waterman, 2021). Ligeledes peger studier på behov for styrket indsats i forhold til uddannelse, hvor en integreret indsats, der inkluderer forældre, har vist lovende effekt (Pronk et al., 2023).

I de fleste europæiske lande har man en skarp adskillelse af retligt og socialt anbragte børn og unge. I Sverige er udgangspunktet, at børn og unge er anbragt på forskellige afdelinger til akutmodtagelse, udredning, behandling og afsoning/varetægt (Enell et al., 2022). I Danmark skelnes der ikke mellem anbringelsesgrundlag, når der anbringes på sikret institution, og retligt og socialt anbragte børn og unge bor typisk på samme afdeling. Det har været genstand for kritik, bl.a. fordi formålet med anbringelserne er meget forskellige, ligesom de kan have meget forskellige vilkår for deres anbringelse afhængigt af anbringelsesgrundlag (Taxhjelm et al., 2020). Unge anbragt i varetægt har ofte brev- og besøgskontrol, hvilket kan være vanskeligt at opretholde, hvis de bor på afdeling med børn og unge, der har fri adgang til sociale medier og telefon. I praksis begrænses adgangen til kommunikation for alle børn og unge anbragt på sikrede institutioner, hvilket er på kant med børnekonventionens krav om, at frihedsberøvelse skal være så lempelig som muligt (Taxhjelm et al., 2020).

Frihedsberøvelse er en indgribende foranstaltning, der kan være nødvendig, men som også rummer en risiko for at gøre skade på børns udvikling og sundhed (Nowak, 2019; Utting & Woodall, 2022). Der er derfor også fokus på at udvikle alternativer til aflåste institutioner og styrke samarbejdet omkring børn og unge uden for sikret regi (Crowe, 2024; Gibson & Whitelaw, 2024). Børnekonventionen understreger, at frihedsberøvelse skal være sidste udvej, og at det påhviler lande at sikre politikker, der begrænser frihedsberøvelse af børn (Sax, 2022). I Holland har man således et mål om, at ingen børn, der vurderes at være til fare for sig selv, skal frihedsberøves i 2030 (Gibson & Whitelaw, 2024). Ligeledes kan de lave tal for frihedsberøvede børn i Norge og Finland ses som udtryk for en politisk linje, hvor lovgivning giver begrænset hjemmel til at frihedsberøve mindreårige.

1.3 Datagrundlag og potentielle fejlkilder

I det følgende beskrives de datakilder, der indgår som datagrundlag for de kvantitative analyser, samt potentielle fejlkilder og forbehold. For uddybende information om registerudtræk, datavalidering og kodninger af variable henvises til afsnittet Dokumentation bagest i rapporten.

Identifikation af 12-17-årige anbragt på sikrede institutioner

Det er den første rapport, som anvender registerdata fra Danmarks Statistik til at kortlægge karakteristika og forløb for børn og unge anbragt på sikrede institutioner i Danmark. Tidligere udgivelser med statistiske opgørelser for denne specifikke undergruppe af anbragte børn og unge tager udgangspunkt i oplysninger fra årsrapporterne fra Danske Regioner for de sikrede institutioner. Disse årlige opgørelser er baseret på indberetninger fra de enkelte institutioner, hvor det ikke er muligt at følge enkeltindivider over tid, hvilket er centralt for at opgøre samlet opholdstid og kortlægge fx antallet af børn og unge med flere anbringelser i sikret regi.

Det er derfor en del af formålet med dette forskningsprojekt at supplere den viden, der foreligger i årsstatistikkerne fra Danske Regioner, med oplysninger fra registerdata, hvor vi kan følge enkeltindivider over tid og på tværs af institutioner. Til det formål har vi via forskerordningen hos Danmarks Statistik fået adgang til oplysninger tilbage i tid for alle 10-17-årige med bopæl i Danmark i perioden 2010-2023. Derefter har vi via pseudonymiserede løbenumre for hvert individ udtrukket oplysninger om anbringelsesforløb, som er registeret af børne- og ungerådgivere i myndighedskommunen og indberettet til Danmarks Statistik til Børn og Unge anbragte forløbsregister (BUAF) (jf. tabel 1.1). Det er først muligt at identificere sociale anbringelser på sikrede institutioner fra 2010, og derfor er opgørelserne for det samlede antal anbringelser og opholdsvarigheden afgrænset til perioden 2010-2023.

Tabel 1.1 Centrale datakilder fra Danmarks Statistik (DST) til identifikation af 10-17-årige anbragt på sikrede institutioner

Register	Indhold	Periode
DST- BUAF	Register for anbringelsesforløb indberettet til DST af børne- og ungerådgivere i myndighedskommunen (paragraf samt start- og slutdato)	2010-2023
DST- KRIN	Register for indsættelser af arrestanter eller afsonere registreret hos Politiet (type, paragraf, start- og slutdato)	2010-2023

Oplysningerne fra register for Kriminalstatistik indsættelser (KRIN) er benyttet til identifikation af anbringelser på sikrede institutioner med et retligt grundlag.

Kombinationen af de to datakilder er benyttet, da BUAF kun indeholdt oplysninger for omkring 20 % af alle retlige anbringelser på sikrede institutioner. Alle varetægtsfængslinger af unge under 18 år i KRIN er antaget som varetægt i surrogat på en sikret institution og inkluderet i populationen. Mens det for den mindre gruppe, som afsoner på en sikret institution, er sikret via koder for fængslingssted. Det er væsentligt at bemærke, at det er talt som to separate anbringelser, hvis grundlaget ændres undervejs i forløbet, fx fra varetægtsfængsling til en afsoning eller fra en social til en retlig anbringelse eller omvendt (se Dokumentation for yderligere uddybelse). Anbringelsen tæller imidlertid kun én gang, hvis barnet/den unge flytter mellem forskellige sikrede institutioner, eller det sociale grundlag ændres undervejs, fx fra pædagogisk observation til farlighed.

Forbehold for underrapportering

Det er vigtigt at være opmærksom på, at grundlaget for denne rapport er registerdata, hvilket har betydning for datakvaliteten. Registerdata er baseret på administrative indberetninger fra fagpersoner som eksempelvis børne- og ungerådgivere i myndighedskommunen og ansatte i politi og retsvæsen. Datakvaliteten vurderes generelt til at være høj for de centrale registre, herunder BUAF, som anvendes bredt til analyse og forskning på området for anbragte børn og unge. I forbindelse med dataarbejdet til dette projekt er det dog blevet klart, at der for anbringelser på sikrede institutioner kan mangle oplysninger for anbringelsesforløb eller opdateringer af paragraffer samt start- og slutdato, hvilket særligt har betydning for identifikationen af de sociale anbringelser.

Datagrundlaget er valideret ved samkøring med eksterne datakilder og andre registre samt sammenholdt med andre udgivelser på området som årsrapporter fra Danske Regioner og Rigsadvokaten (se Dokumentation for yderligere information). Tallene i denne rapport er baseret på oplysninger fra kommuner og politi på individniveau, hvor vi kan kortlægge individets anbringelsesforløb. Derfor er antallet af anbringelser som forventet lavere end årsopgørelserne fra Danske Regioner, der er baseret på tal fra de enkelte institutioner.

For de retlige anbringelser er opgørelserne i denne rapport, baseret på KRIN, meget tæt på øvrige opgørelser over eksempelvis antallet af varetægtsfængslinger af mindreårige. For BUAF, og dermed de sociale anbringelser i denne rapport, tegner sig derimod et billede af, at der er manglende registreringer. Her viser en samkøring med eksterne data fra Ungdomskriminalitetsnævnet for deres afgørelser om sikrede anbringelser, at kun 64 % af disse børn og unge er registeret i BUAF med en sikret anbringelse. Det vurderes, at der med datagrundlaget for denne rapport er identificeret omkring 60-70 % af anbringelserne på sikrede institutioner i perioden 2010-2023. Denne rapport bør derfor ses som et kvalificeret, men ikke fuldstændigt billede af udviklingen på området. Rapporten vil – under antagelse af at de

identificerede anbringelser er sammenlignelige med de manglende registreringer – kunne kaste lys over det videnshul, der findes om det samlede udfordringsbillede for børn og unge anbragt på sikrede institutioner.

Karakteristika og sammenligningspopulation

Til analyserne i kapitel 3 er der sammenkørt oplysninger for en lang række registre for at beskrive karakteristika for børn og unge anbragt på sikrede institutioner. Baggrundsoplysningerne dækker perioden frem til 2022, og derfor er opgørelserne for det seneste år i kapitel 3 afgrænset til forløb med anbringelsesstart i 2022. Der er inkluderet udtræk fra følgende forhold og registre:

- Demografi: køn, alder, etnicitet, familieforhold og uddannelse (BEF, IEPE, KOTRE)
- Kontakt til det sociale system: underretninger, støtteindsatser og anbringelsesforløb (BUAF, BUAH, BUAS, BUU)
- Sundheds- og psykiatriske kontakter (LPRADM, LPRULYK, PSYKADM, PSYKDIAG, PSYKPERS, SSSY, LPR_F_DIAGNOSER, LPR_F_KONTAKTER, LMDB)
- Kontakt til politi og retsvæsen (KRAF, KRIN, KRKO, KRMS, KROF, KRSI).

Der er i denne første delrapport fokuseret på individuelle forhold (frem for eksempel familie- eller opvækstvilkår) for at beskrive støtte- og behandlingsbehov for børn og unge anbragt på sikrede institutioner. Faktorerne er udvalgt med henblik på at afdække tidligere systemkontakter til det sociale og psykiatriske system. Tidligere danske studier har vist, at mange anbragte børn og unge har komplekse problemer og psykiatriske diagnoser (Lausten et al., 2025; Lausten et al., 2020), samt at børn og unge i udsatte positioner med alderen får kontakt til flere forskellige systemer (Fallesen, 2021).

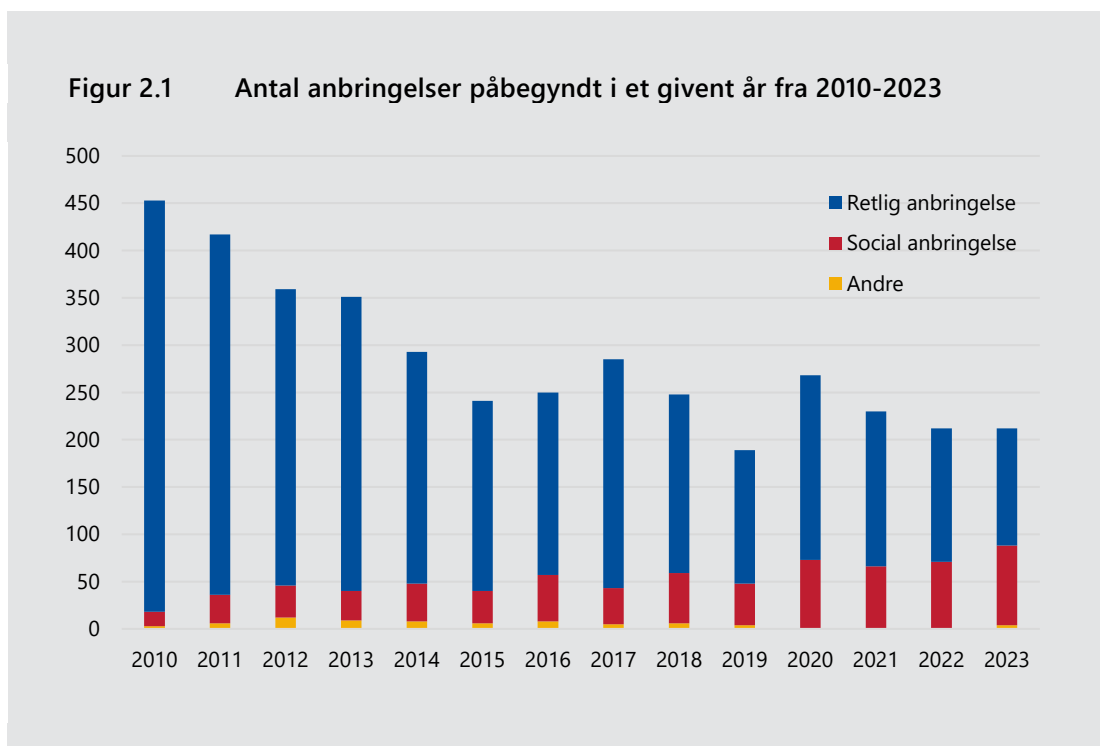
Der er vigtigt at være opmærksomhed på, at karakteristika og indikatorer for udsathed i denne rapport udelukkende er baseret på registrerede systemkontakter. Det forventes derfor, at forekomsten af problematikker som misbrug, psykiske problemer, selvskadende adfærd, ofre for overgreb eller personrettet kriminalitet er underestimeret for målgruppen. Til kapitel 3 er der udtrukket oplysninger for en sammenligningspopulation bestående af alle 14-17-årige med bopæl i Danmark pr. 31. januar 2022. Det er valgt at afgrænse sammenligningspopulationen til 14-17-årige, da kun 3 % af populationen af anbragte børn og unge er 10-13 år.

2 Udvikling i anbringelser på sikrede institutioner

I dette kapitel beskrives udviklingen i antallet af anbringelser, opholdsvarighed og anbringelsesgrundlag.

Markant fald i antallet af retlige anbringelser og stigning i sociale anbringelser

Der er over de sidste 20 år sket et betydeligt fald i kriminaliteten blandt børn og unge (Andersen et al., 2016; Justitsministeriets Forskningskontor, 2024), hvilket også har medført et fald i antallet af 15-17-årige, der sidder varetægtsfængslet i surrogat på de sikrede institutioner (Danske Regioner, 2025; Taxhjem et al., 2020). Denne udvikling ses også tydeligt i opgørelserne på registerdata i figur 2.1, hvor antallet af påbegyndte anbringelser med et retligt grundlag er faldet fra over 400 i 2010 til 124 i 2023. Mere end 90 % af de retlige anbringelser er 15-17-årige, der er varetægtsfængslet i surrogat, mens kun 1-6 % hvert år afsoner en dom eller ungdomssanktion på en sikret institution.

Anm.: Kategorien Retlig anbringelse indeholder: varetægtsurrogat, afsoning af ubetingede domme, ungdomssanktion (del 1 og 2). Kategorien Social anbringelse indeholder: anbringelser efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (fra UKN). Det er talt som to separate anbringelser, hvis det går fra varetægtsfængsling til en afsoning, eller hvis det går fra en social til en retlig anbringelse eller omvendt. Kategorien Andre indeholder: uledsagede flygtninge og anbringelser uden registreret grundlag.

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra Danmarks Statistik.

Figur 2.1 viser også en tydelig stigning i antallet af sociale anbringelser på sikrede institutioner fra 15 i 2010 til 84 i 2023. Der er således sket en markant ændring i anbringelsesgrundlaget og brugen af sikrede pladser over de sidste 15 år. I begyndelsen af 2010'erne var omkring 90 % af de unge, som blev frihedsberøvet på en sikret institution, tilbageholdt i varetægt og afventede en eventuel retssag og dom for kriminalitet. I 2023 var 40 % socialt anbragt efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet med henblik på pædagogisk observation eller behandling.

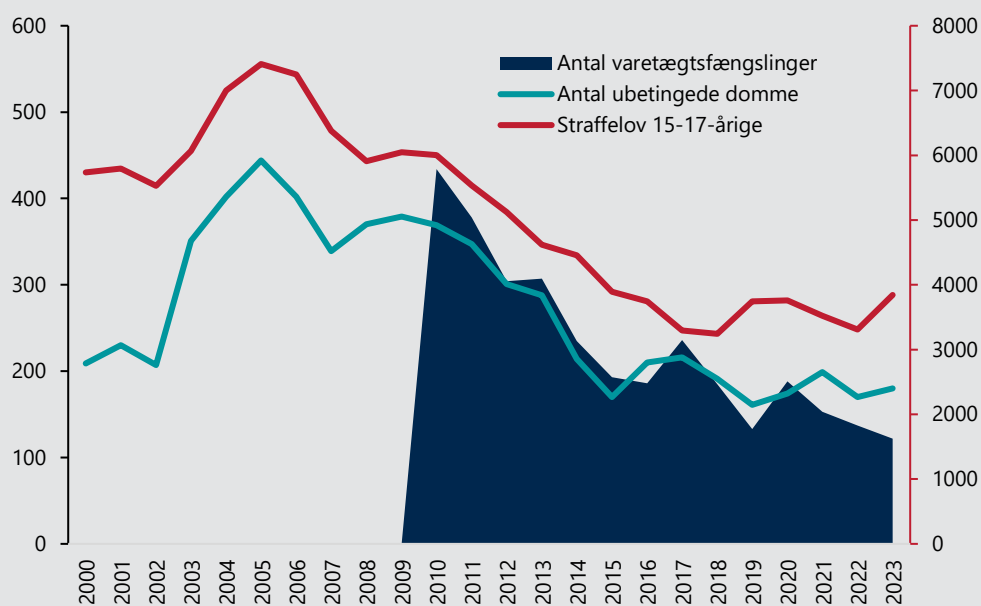
Det er i denne sammenhæng vigtigt at bemærke, at tallene i denne rapport er baseret på registeroplysninger fra kommuner og politi, hvor vi følger individets samlede anbringelsesforløb på tværs af institutioner og undertyper af anbringelsesgrundlag. Derfor er antallet af anbringelser som forventet lavere end årsopgørelserne fra Danske Regioner. Der er ligeledes (som tidligere fremhævet) en formodning om, at særligt de sociale anbringelser på de sikrede institutioner er underrapporteret i registerdata. Udviklingstendenserne er dog meget lig dem, som tidligere er beskrevet af Danske Regioner (eksempelvis Danske Regioner, 2025).

Det lange tidsperspektiv på varetægtsfængslinger

De sikrede institutioner havde 38 pladser i 1997, og den kapacitet blev gradvist øget frem til 2012, hvor der var i alt 147 sikrede pladser. Efter 2012 blev antallet af pladser reduceret til 106 i årene 2017 til 2021 og øget de seneste år til 122 pladser (Danske Regioner, 2025). I samme periode er der sket først en stigning i kriminaliteten blandt børn og unge frem til 2008-2009 og derefter et markant fald de efterfølgende 10 år, efterfulgt af en lille stigning, men på et fortsat lavt niveau. Det er centralt at se udviklingen i antallet af sikrede anbringelser i dette lys, da langt hovedparten af anbringelserne tidligere var begrundet i kriminalitet.

Figur 2.2 viser udviklingen i antallet af straffelovsovertrædelser, ubetingede domme og varetægtsfængslinger for 15-17-årige i perioden 2000-2022. Det er tydeligt, at antallet af varetægtsfængslinger har fulgt den generelle kriminalitetsudvikling. I 2010 var der mere end 400 årligt, hvilket siden er faldet til det hidtil laveste niveau i 2023 med 122.

Figur 2.2 **Udvikling fra 2000-2023 i antal varetægtsfængslinger, ubetingede domme og straffelovsovertrædelser for 15-17-årige**

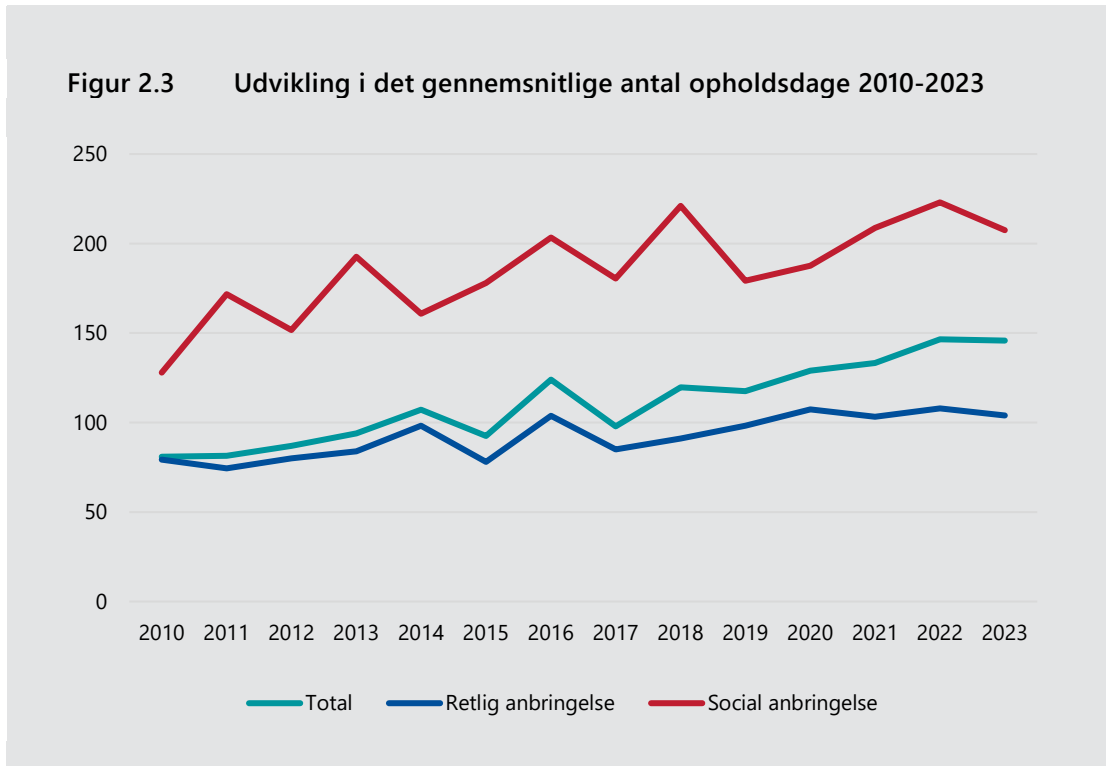
Anm.: Aksens til venstre viser antallet af ubetingede domme (grøn linje) og varetægtsfængslinger (blå markering), mens den røde akse til højre viser antallet af straffelovsovertrædelser (røde linje).

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra Danmarks Statistik.

2.1 Varighed af anbringelser på sikret institution

Anbringelse på en sikret institution medfører både frihedsberøvelse og betydelige begrænsninger i frihedsrettigheder. Der er derfor via lovgivning og bestemmelser fastsat vejledende principper for at begrænse varigheden af ophold på en sikret institution. Disse retningslinjer afhænger af anbringelsesgrundlaget og barnets/den unges alder.

For de sociale anbringelser, hvor barnet er under 15 år, kan der træffes afgørelse om anbringelse på op til 3 måneder med mulighed for administrativ forlængelse i yderligere 3 måneder og en samlet opholdstid på maksimalt 9 måneder. For børn og unge over 15 år kan der træffes afgørelse om en social anbringelse på op til 6 måneder med mulighed for administrativ forlængelse i yderligere 3 måneder og en samlet opholdstid på maksimalt 12 måneder. For de retlige anbringelser er der ikke på samme måde fastsat bestemmelser for længden af en anbringelse på en sikret institution. Ved afsoning af fængselsdom eller ungdomssanktion er længden af opholdet fastsat af domstolene. For varetægtsfængslinger i surrogat er varigheden undervejs ukendt, da varetægtsfængslingen kan forlænges eller ophøre i forbindelse med fremstillingen for en dommer, som sker hver 14. eller 28. dag.

Anm.: Opgjort på baggrund af anbringelsens begyndelsesår.

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra Danmarks Statistik.

Figur 2.3 viser det gennemsnitlige antal opholdsdage på sikret institution både samlet set og opdelt for retlige og sociale anbringelser. Her er der generelt en markant stigning i opholdsdage fra et gennemsnit på 81 dage i 2011 til 146 dage i 2023. Det er en stigning på 80 %, og for de sociale anbringelser er gennemsnittet 208 dage i 2023, mens det er 104 dage for de retlige. Det skal hertil bemærkes, at gennemsnitsalderen ligger tæt på 16,2 år i hele perioden, hvilket er relevant, da retningslinjerne for sociale anbringelser er aldersspecifikke. Som tabel 2.2. viser, er der et fald i de korte anbringelser på under 3 måneder og en stigning i andelen af anbringelser over 5 måneder, som udgjorde omkring hver femte anbringelse i 2011 og næsten hver anden i 2023.

Tabel 2.1 Varighed for anbringelser på sikrede institutioner 2010-2023

	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2023
1-3 mdr.	67 %	71 %	63 %	56 %	60 %	50 %	43 %	38 %
4-5 mdr.	14 %	11 %	9 %	12 %	11 %	10 %	13 %	17 %
>5 mdr.	19 %	18 %	28 %	32 %	29 %	40 %	4 %	45 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Antal	453	359	293	250	248	268	212	212

Anm.: Opgjort på baggrund af begyndelsesåret for anbringelsen.

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra Danmarks Statistik.

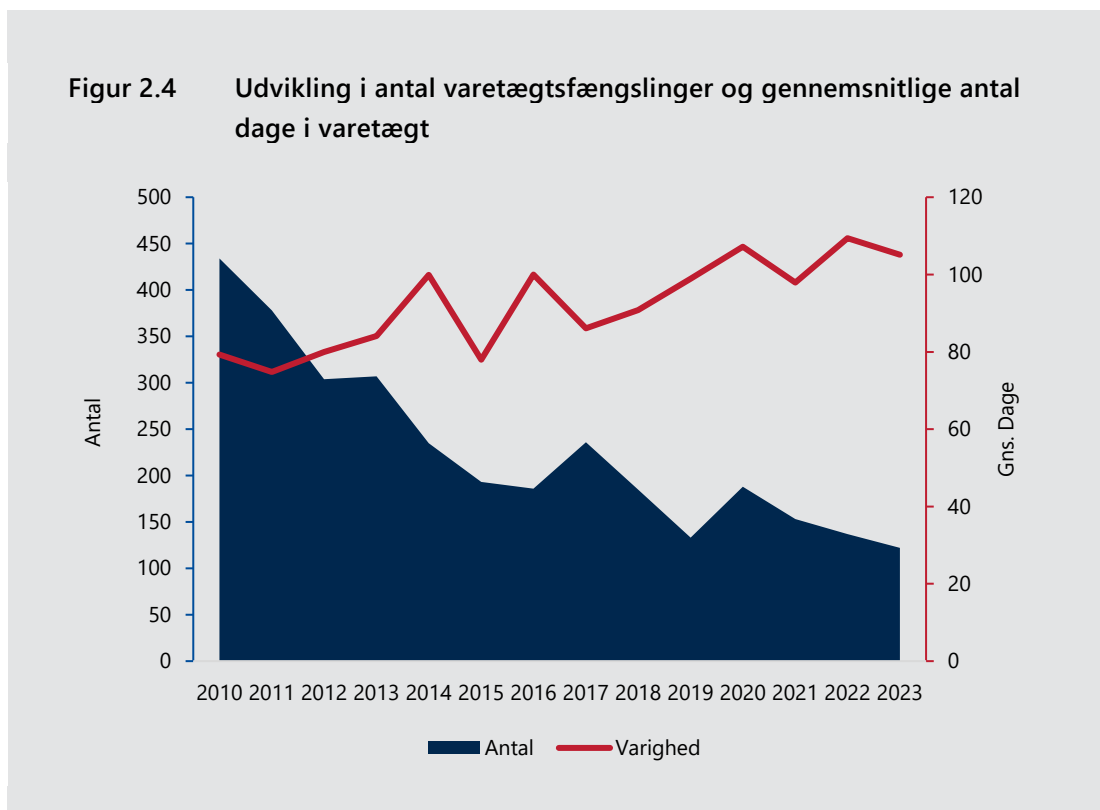
De opgjorte tal i denne rapport er baseret på den samlede varighed for hver anbringelse, uanset om anbringelsessted eller grundlag ændres undervejs, fx fra observation til behandling. Dette kan forklare, at tallene her er højere end de årlige opgørelser fra Danske Regioner, hvor det gennemsnitlige antal opholdsdage for 2023 var 82 dage i alt (Danske Regioner, 2025). Derudover er der flere af de retlige anbringelserne, som fortsætter, efter den unge er blevet 18 år, i en arrest eller et fængsel, ligesom en social anbringelse fx kan være direkte i forlængelse af en anbringelse i åbent regi. Varigheden af anbringelsen opgøres kun for anbringelse på sikret institution. En systematisk sagsgennemgang af 28 sociale anbringelser fandt et gennemsnit på 124 anbringelsesdage (Henriksen & Refsgaard, 2020). En central pointe fra dette studier var ligeledes, at kun 2 var anbragt i mindre end 3 måneder, mens hele 12 anbringelser havde en varighed på 3 måneder og resten længere. Dette afspejler en praksis, hvor en social anbringelse til observation eller på grund af farlighed har en varighed på *mindst* 3 måneder (Henriksen & Refsgaard, 2020). For de sociale anbringelser gælder det, at såvel antallet som varigheden er steget over perioden fra 2010-2023. I det følgende ser vi nærmere på varetægtsfængslingerne.

Længden af varetægtsfængslinger

Der har de seneste år (igen) været fokus på omfanget af varetægtsfængslinger blandt både unge og voksne i Danmark og de lange opholdstider (Schultz-Knudsen & Eiriksson, 2025). Set i et nordisk perspektiv ligger Danmark højest i 2020 både i forhold til varighed og omfang, hvor 40 % af den samlede fængselspopulation sidder i varetægt (Lönnquist, 2023).

Blandt de 15-17-årige er antallet af varetægtsfængslinger faldet siden 2010, og samtidig er opholdstiden steget (som vist i figur 2.4). I 2010 var varigheden i gennemsnit 79 dage, mens den i 2023 er steget til 105 dage, hvilket svarer til en stigning på 33 % af det gennemsnitlige antal dage i varetægt. Den nyeste opgørelse for varetægtsfængslinger af personer under 18 år fra Justitia og Advokatsamfundet

viser, at 10 % af de afsluttede varetægtsfængslinger i 2024 var mere end 12 måneder, og tre mindreårige var varetægtsfængslet mere end 2 år (Schultz-Knudsen & Eiriksson, 2025).

Anm.: Aksens til venstre og den blå markering i figuren viser antallet af varetægtsfængslinger, mens den røde linje og aksens til højre viser det gennemsnitlige antal opholdsdage i varetægtsfængsel. Opgjort på baggrund af varetægtsfængslingens begyndelsesår.

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra Danmarks Statistik.

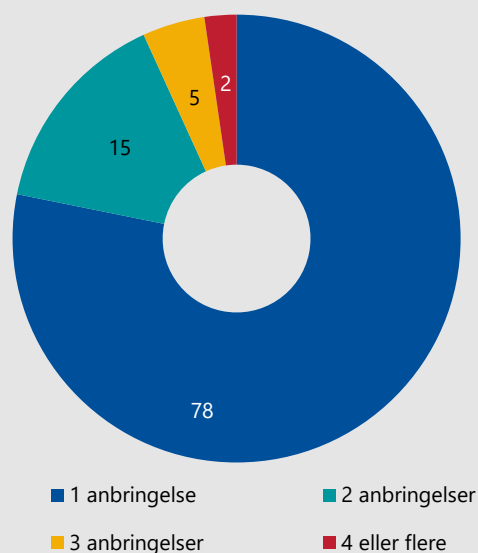
Hver femte har flere anbringelser på sikret institution

Fra 2010-2023 var der i alt 3.048 børn og unge mellem 12 og 17 år, som i en periode var anbragt på en sikret institution. Heraf var det cirka hver femte, som var anbragt mere end en gang på en sikret institution. 15 % af de anbragte børn og unge var anbragt to gange, mens 7 % havde tre eller flere anbringelser på en sikret institution.

Blandt de 667 børn og unge, der gentagne gange har været på en sikret institution, er det 31 %, som har både en social og retlig anbringelse i perioden 2010-2023. Det vil sige, at samlet set er det omkring en tredjedel af alle socialt anbragte, som også har en retlig anbringelse, mens det er mindre end hver tiende af de retligt anbragte, som også har en social anbringelse.

Disse resultater bekræfter det billede, som blev tegnet i en sagsgennemgang af 28 socialt anbragte, hvor Henriksen & Refsgaard (2020) fandt, at en tredjedel havde gentagne anbringelser på sikrede og delvist lukkede institutioner.

Figur 2.5 Antal anbringelser på en sikret institution pr. barn (procent)

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik (n: 3.048).

3 Karakteristika for anbragte på sikrede institutioner

I dette kapitel beskrives karakteristika for anbragte børn og unge på sikrede institutioner. I opgørelserne er der primært gengivet resultater for det seneste år (2022), hvor der er tilgængelige baggrundsinformationer fra alle datakilder. Karakteristika af børn og unge anbragt på sikrede institutioner sammenlignes med karakteristika for alle 14-17-årige. Kapitlet afsluttes med en samlet oversigt for årgangene 2018-2022 og en beskrivelse af udviklingen over tid i karakteristika for børn og unge anbragt på sikrede institutioner i perioden 2010-2022.

Med udgangspunkt i de seneste oplysninger for anbragte på sikrede institutioner fra 2022 kan vi se, at langt hovedparten er drenge, mens kun 17 % er piger (jf. tabel 3.1.). De er 16,1 år i gennemsnit, når de anbringes på en sikret institution, lidt over halvdelen har en dansk etnisk baggrund, omkring halvdelen af dem bor ikke hos deres forældre forud, og 43 % er indskrevet i et skoletilbud, hvilket er mindre end halvt så mange som blandt den fulde population af 14-17-årige.

Tabel 3.1 Demografiske karakteristika for anbragte på sikrede institutioner, 2022

	Anbragt på sikret institution	Socialt grundlag	Retligt grundlag	Alle 14-17-årige
Pige	17 %	41 %	4 %	49 %
Gennemsnitsalder	16,1 år	15,3 år	16,4 år	15,5 år
10-13 år ved anbringelse	3 %	9 %		
14 år	7 %	21 %		25 %
15 år	14 %	21 %	10 %	25 %
16 år	33 %	27 %	36 %	25 %
17 år	43 %	23 %	54 %	25 %
Etnisk dansk	57 %	75 %	48 %	86 %
Indskrevet i skoletilbud	43 %	30 %	50 %	92 %
Bor ikke hos forældre 1. januar	49 %	92 %	27 %	3 %

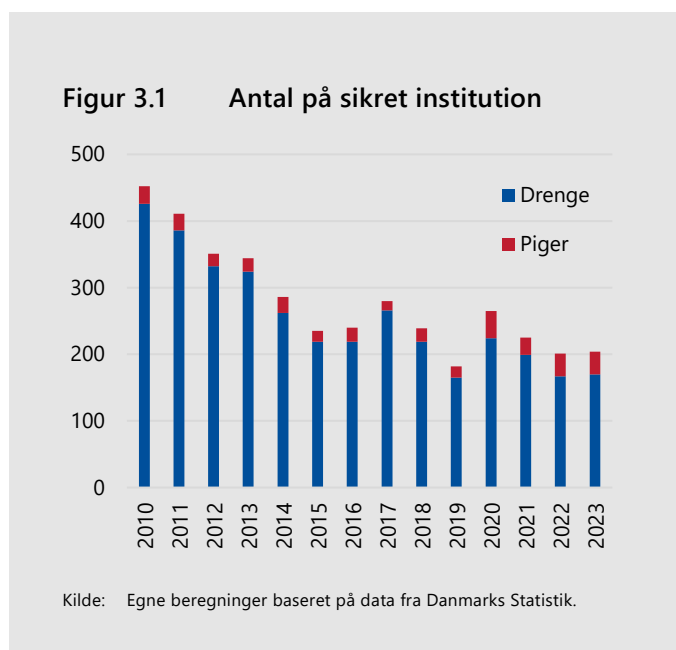
Anm.: Referencedatoen for alder og uddannelse er for børn og unge anbragt på sikret institution datoen for anbringelsens start, og for de 14-17-årige er det d. 31. december 2022. Bor ikke hos forældre er opgjort pr. 1. januar 2022. Definitionen af etnisk dansk er baseret på Danmarks Statistiks definition af 'dansk oprindelse'.

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik (anbragt på sikret institution: n = 212, socialt grundlag: n = 71, retligt grundlag: n = 141, alle 14-17-årige: n = 279.748).

Der er betydelige forskelle i baggrundskarakteristik for dem, der er anbragt på et hhv. socialt og retligt grundlag. Blandt de socialt anbragte udgør pigerne 41 %, og gennemsnitsalderen er lavere (15,3 år), da omkring hver tredje er under 15 år. Blandt de retligt anbragte er kun 4 % piger, og 54 % er 17 år ved anbringelsesstart. Der er også færre indskrevet på uddannelsesinstitutioner ved anbringelsens begyndelse blandt socialt anbragte, på trods af at de er yngre (30 % sammenlignet med 50 %). Endelig er der 92 % af de socialt anbragte, som ikke bor ved deres forældre forud for deres anbringelse, sammenlignet med 27 % for de retligt anbragte børn og unge.

Færre drenge og lidt flere piger på sikrede institutioner

Antallet af drenge, der er anbragt på sikret institution, er mere end halveret fra 2010 til 2023 (jf. figur 3.1). Samtidig er der sket en mindre stigning i antallet af anbragte piger i sikret regi. Det betyder, at kønsfordelingen har ændret sig fra 2010, hvor 6 % var piger, til 18 % i 2023. Forskydningen mellem drenge og piger skyldes, at en større andel af de socialt anbragte er piger, og at antallet af de sociale anbringelser er steget, samtidig med at antallet af retligt anbragte er faldet markant siden 2010.

Kontakt til sundhedsvæsen og psykiatri

Mange af de børn og unge, der er anbragt på en sikret institution, har været i kontakt med psykiatrien forud. Blandt anbragte i 2022 er der 50 %, som har en psykiatrisk diagnose, og 59 %, som enten har haft kontakt til en psykiater, en offentlig psykiatrisk afdeling (ambulant/indlæggelse) eller indløst en recept på et lægemiddel til behandling af en psykisk sygdom (psykofarmaka). Der er betydelige forskelle mellem socialt og retligt anbragte, hvor 82 % af de socialt anbragte tidligere har indløst recept eller været i kontakt med psykiatrien sammenlignet med 47 % af de retligt anbragte. Op mod hver femte af de socialt anbragte har haft mindst 20 kontakter til hospitalspsykiatrien før deres anbringelse, mens det kun er 3 % af de retligt anbragte. Ser vi på de seneste 12 måneder op til anbringelse, er det også tydeligt, at flere socialt anbragte har opsøgt hjælp på grund af psykiske problemer. Det er eksempelvis 38 %,

som har haft en akut kontakt til psykiatrien, mens det samme kun gælder for 4 % af de retligt anbragte. Blandt alle 14-17-årige er det 1 %.

Tabel 3.2 Børn og unge anbragt på sikrede institutioner i 2022 (forekomst angivet i procent)

	Anbragt på sikret institution	Socialt grundlag	Retligt grundlag	Alle 14-17-årige
Psykiatriske diagnoser før anbringelse*	50	76	36	16
Misbrugslidelser	12	27	4	<1
Psykotisk lidelse	4	-	-	<1
Angst og belastningsreaktioner	22	44	11	6
Autisme	5	10	2	5
ADHD	30	41	25	7
Udviklingsforstyrrelse	9	16	5	6
Mentalretardering	1	-	-	<1
Udfordringer pba. seksuelle overgreb	4	4	4	<1
Kontakt med psykiatri før anbringelse				
Kontakt til psykiatri, psykiater eller medicin	59	82	47	19
Indløst recept på psykofarmaka	45	65	35	11
Kontakt til hospitalspsykiatri	47	69	36	14
Akut kontakt til hospitalspsykiatri	21	44	9	2
Antal kontakter til hospitalspsykiatri før:				
0 kontakter	53	31	64	86
1-9 kontakter	31	39	26	6
10-19 kontakter	6	7	5	3
20-29 kontakter	3	6	2	2
30 eller flere kontakter	8	17	3	3
Kontakt seneste 12 måneder før anbringelse				
Kontakt til psykiatri, psykiater eller medicin	51	73	40	14
Indløst recept på psykofarmaka	34	55	24	7
Kontakt til hospitalspsykiatri	43	65	31	11
Akut kontakt til hospitalspsykiatri	16	38	4	1

Note: * Psykiatrisk diagnose før anbringelse er hovedsageligt baseret på hospitalsdiagnoser med supplerende information fra receptafhentninger for ADHD og OCD. "-" indikerer diskretioneringssyn.

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik (anbragt på sikret institution: n = 212, socialt grundlag: n = 71, retligt grundlag: n = 141, alle 14-17-årige: n = 279.748).

Problemer relateret til misbrug, overgreb og selvskade

Tidligere kvalitativ forskning har peget på, at børn og unge på sikrede institutioner ofte har komplekse sociale og psykiske problemer (Henriksen & Refsgaard, 2020; Taxhjelm et al., 2020). På baggrund af registeroplysninger har vi kombineret informationer på tværs af en række systemkontakter og datakilder for at samle indikationer på enten misbrug, tidligere seksuelle overgreb eller selvskadende adfærd, som er centrale forhold for målgruppen med henblik på at tilrettelægge specialiserede indsatser og tilbud både forud, under og efter anbringelsesforløb på sikrede institutioner. Derudover er der også medtaget oplysninger om, hvorvidt de har været ofre for personrettet kriminalitet (som fx vold eller røveri), der er anmeldt til politiet.

For 49 % af de anbragte på sikrede institutioner er der indikation på en misbrugsproblematik, enten via en underretning med den årsag, kontakt til sundhedsvæsenet med en misbrugsrelateret diagnose, eller fordi de har været i medicinsk eller kommunal behandling for et alkohol- eller stofmisbrug (se også anmærkning til tabel 3.3 og Dokumentation). Også her er der markante forskelle på de socialt og retligt anbragte børn og unge. 68 % af de socialt anbragte har indikation på misbrug sammenlignet med 39 % af de retligt anbragte. 12 % af børn og unge anbragt på sikret institution har haft hospitalskontakt på grund af selvskade, og 9 % har været udsat for seksuelle overgreb eller seksualforbrydelser identificeret via kontakt til sundhedsvæsenet eller anmeldelse til politiet. Blandt de socialt anbragte omfatter det hhv. 27 og 20 %. I begge grupper er det omkring 40 %, der har været udsat for personrettet kriminalitet, som er politianmeldt, og hvor de er registeret som ofre. Det er centralt at bemærke, at det ikke er alle disse problematikker og udfordringer, som diagnosticeres, eller som man opsøger hjælp til. Derfor skal disse tal alene ses som en indikation på forekomsten af disse problematikker i målgruppen og som et konservativt estimat.

Tabel 3.3 Børn og unge anbragt på sikrede institutioner i 2022 (forekomst angivet i procent)

	Anbragt på sikret institution	Socialt grundlag	Retligt grundlag	Alle 14-17-årige
Andre udsathedsfaktorer før anbringelse				
Indikation på misbrug*	49	68	39	2
Indikation på selvskade**	12	27	5	1
Indikation på seksuelt overgreb***	9	20	3	2
Offer for personrettet kriminalitet	41	49	36	4

Note: *Indikation på misbrug før anbringelse på sikret institution identificeret via kontakt til kommunal misbrugsbehandling, somatiske eller psykiatriske diagnoser relateret til misbrugslidelser, indløst recept på lægemiddel til misbrugsafhængighed eller underretning på baggrund af misbrug. **Indikation på selvskade: kontakt til somatisk eller psykiatrisk hospital relateret til selvskade. ***Indikation på seksuelt overgreb: registreret som offer for en seksualforbrydelse eller med en psykiatrisk diagnose relateret til seksuelle overgreb.

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik (anbragt på sikret institution: n = 212, socialt grundlag: n = 71, retligt grundlag: n = 141, alle 14-17-årige: n = 279.748).

Kontakt til det sociale system

Stort set alle børn og unge, der bliver anbragt på en sikret institution, har tidligere været i kontakt med det sociale system. For 97 % er der lavet en underretning, 87 % har fået en støtteindsats, og 60 % har tidligere været anbragt. Ser man på den seneste måned op til deres anbringelse på en sikret institution i 2022, var der 47 %, som var anbragt uden for hjemmet (heraf næsten alle på børne- og ungehjem). Blandt de socialt anbragte var det 76 %, mens kun hver tredje af dem, der var anbragt på et retligt grundlag, kom fra en anden type anbringelse. Det betyder også, at omkring halvdelen af de børn og unge, som anbringes på sikrede institutioner, enten bor hjemme hos en forælder eller et andet sted uden for det sociale system i månederne forud.

Tabel 3.4 Børn og unge anbragt på sikrede institutioner i 2022 (forekomst angivet i procent)

	Anbragt på sikret institution	Socialt grundlag	Retligt grundlag	Alle 14-17-årige
Kontakt til det sociale system før anbringelse				
Underretning	97	100	96	27
Mere end fem underretninger	82	94	76	5
Støtteindsats (alle typer)	87	100	81	17
Personrettet indsats	66	76	61	7
Familierettet indsats	77	92	70	10
Anbringelse tidligere (alle typer)	60	83	49	2
Børne- og ungehjem	57	79	45	1
Seneste 12 måneder før anbringelse				
Underretning	89	94	86	9
Mere end fem underretninger	38	62	26	<1
Støtteindsats (alle typer)	74	85	68	9
Personrettet indsats	50	52	49	4
Familierettet indsats	51	73	40	6
Anbringelse (alle typer)	57	82	45	2
Børne- og ungehjem	53	78	41	1
Seneste måned før anbringelse				
Underretning	42	41	43	1
Støtteindsats (alle typer)	58	65	55	6
Anbringelse (alle typer)	47	76	32	2
Børne- og ungehjem	43	70	28	1
Delvist sikret/lukket	3	-	-	-

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik (anbragt på sikret institution: n = 212, socialt grundlag: n = 71, retligt grundlag: n = 141, alle 14-17-årige: n = 279.748). "-" indikerer diskreteringshensyn.

3.1 Opsamling og udvikling over tid

Opgørelserne i dette kapitel viser tydeligt, at målgruppen for sikret anbringelse er karakteriseret ved komplekse og vedvarende støttebehov, der ofte inkluderer kriminalitet, misbrug og psykiatrinære problemstillinger. Der er betydelige forskelle mellem børn og unge anbragt på forskelligt grundlag, hvor de, der anbringes på retligt grundlag i varetægtssurrogat eller til afsoning, er mindre udsatte end de børn og unge, der er socialt anbragt.

Tabel 3.5 opsummerer udvalgte karakteristika for 1.147 børn og unge anbragt i perioden 2018-2022, samlet og opdelt på anbringelsesgrundlag. Resultaterne viser lidt lavere forekomster enkelte steder, eksempelvis for psykiatrikontakter, og tegner ellers det samme billede som de tidligere opgørelser for anbringelser med start i det seneste år 2022.

Tabel 3.5 Systemkontakter for børn og unge anbragt på sikret institution i 2018-2022 (forekomst angivet i procent)

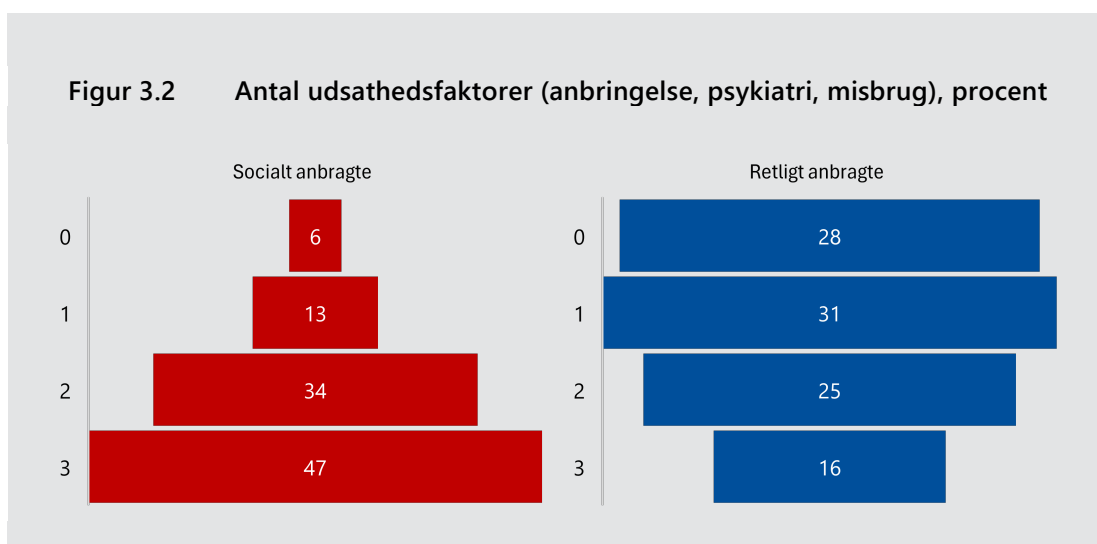
	Anbragt på sikret institution	Socialt grundlag	Retligt grundlag	Alle 14-17-årige
Kontakt til social forvaltning				
Mere end fem underretninger (12 måneder før)	31	48	24	< 1
Støtteindsats (12 måneder før)	64	77	59	8
Tidligere anbringelse	56	81	46	2
Kontakt til psykiatri før anbringelse				
Kontakt til psykiatri, psykiater eller medicin	52	76	43	17
Psykiatrisk diagnose	46	68	38	14
Akut kontakt til hospitalspsykiatri	17	37	10	2
Andre udsathedsfaktorer før anbringelse				
Indikation på misbrug*	46	64	40	2
Indikation på selvskaade**	7	18	3	1
Indikation på seksuelt overgreb ***	7	15	4	1
Offer for personrettet kriminalitet	36	44	33	4

Note: *Indikation på misbrug før anbringelse på sikret institution identificeret via kontakt til kommunal misbrugsbehandling, somatiske eller psykiatriske diagnoser relateret til misbrugslidelser, indlæst recept på lægemiddel til misbrugsafhængighed eller underretning på baggrund af misbrug. ** Indikation på selvskaade: kontakt til somatisk eller psykiatrisk hospital relateret til selvskaade. *** Indikation på seksuelt overgreb: registreret som offer for en seksualforbrydelse eller med en psykiatrisk diagnose relateret til seksuelle overgreb.

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik (anbragt på sikret institution: n = 1147, socialt grundlag: n = 305, retligt grundlag: n=830, alle 14-17-årige i 2018-2022: n = 1.373.238).

Flere udsathedsfaktorer

Hos gruppen af børn og unge på sikrede institutioner er der generelt meget høje forekomster af de præsenterede indikatorer for udsathed. I figur 3.2 er der lavet et simpelt kombineret mål for udsathed for at beskrive kompleksiteten af udfordringer. Målet tæller antal faktorer på tværs af tre centrale forhold før den sikrede anbringelse: kontakt til psykiatri, tidligere anbringelse og indikation på misbrug for børn og unge anbragt på sikret institution i periode 2018-2022. Ligesom de individuelle indikatorer viser det kombinerede mål markante forskelle mellem anbragte på socialt og retligt grundlag, idet 47 % af de socialt anbragte har alle tre udsathedsfaktorer, mens det samme kun gælder for 16 % af de retligt anbragte. Mere end halvdelen (59 %) af de retligt anbragte har ingen eller kun én af de tre faktorer, og blandt de socialt anbragte er det hver femte.

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik for anbragte på sikrede institutioner i 2018-2022, socialt anbragte (n=305), retligt anbragte (n=830).

Udvikling fra 2010-2022 i karakteristika for målgruppen

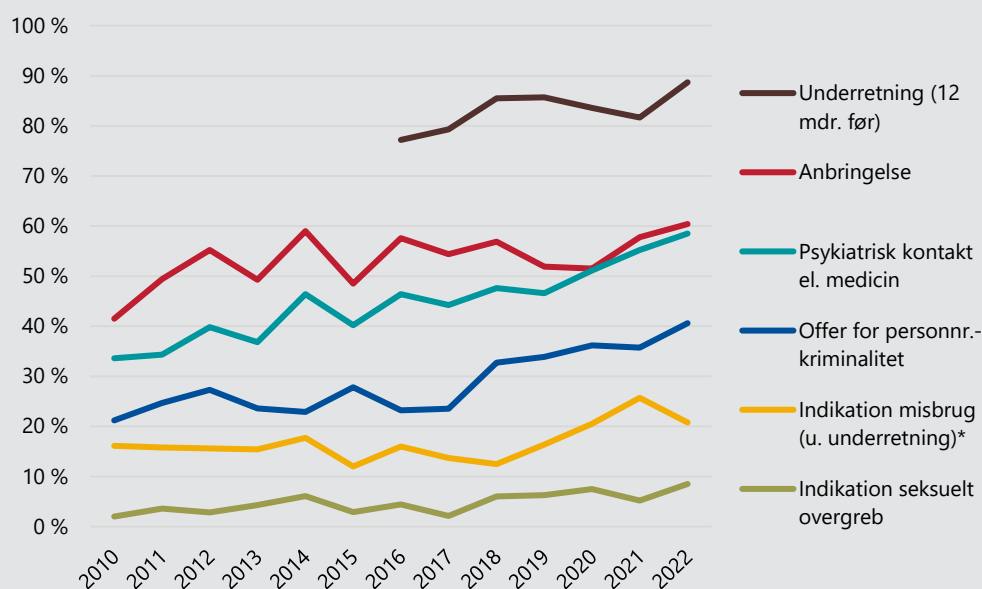
Figur 3.3 viser udviklingen fra 2010 til 2022 for udvalgte karakteristika for børn og unge anbragt på sikrede institutioner, som i stigende grad er karakteriseret ved forskellige former for udsathed. Særligt ses en stigning i psykiske vanskeligheder og kontakt med psykiatrien, men også andre støttebehov fylder mere blandt gruppen end tidligere.

Hvor omkring en tredjedel af de anbragte på sikrede institutioner i 2010-2011 tidligere havde haft kontakt med psykiatrien, gælder det i dag mere end halvdelen. Stigningen ses også blandt de retligt anbragte og kan derfor ikke alene forklares med en vækst i gruppen af socialt anbragte (jf. bilagsfigur 1.1 og 1.2). Samtidig er andelen, der tidligere har været anbragt, steget fra omkring 40 til 60 % blandt børn og unge på sikrede institutioner. Omkring 20 % har været i kontakt med sundhedsvæsenet eller

kommunale behandlingstilbud som følge af misbrug af alkohol eller stoffer (se note til figur 3.3 om opgørelsesmetode).

Der er flere mulige forklaringer på, at børn og unge anbragt på sikrede institutioner i stigende grad er karakteriseret ved forskellige former for udsathed. For det første er sammensætningen af målgruppen ændret markant, idet antallet af retligt anbragte er faldet, mens de socialt anbragte er steget, så de i dag udgør omkring 40 %. Dernæst følger udviklingen på flere områder en generel tendens blandt 14-17-årige (jf. bilagsfigur 1.3), men for nogle indikatorer er stigningen mere markant blandt børn og unge på sikrede institutioner. For enkelte indikatorer kan udviklingen målt ved registerdata også være påvirket af en skærpet registreringspraksis (fx underretninger) eller anmeldelsestilbøjelighed (fx ofre for personrettet kriminalitet) over perioden.

Figur 3.3 Udvalgte indikatorer på støttebehov og udsathed for anbragte børn og unge på sikrede institutioner fra 2010-2022

Anm.: Der er først tilgængelige oplysninger for underretninger fra 2015, og den røde linje starter derfor først i 2016.

Note: *Indikation for misbrug er her opgjort uden at medtage underretninger om misbrug, da disse data først er tilgængelige fra 2015, og derfor er niveauet lavere end i tidligere opgørelser i rapporten.

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik.

Dokumentation

4 Metode og data

I dette kapitel gennemgås rapportens metode og datagrundlag. Kapitlet indeholder beskrivelser af de benyttede metoder til identifikation af populationerne samt definitioner af indikatorer for udsathed. Alle analyser baserer sig på registerdata.

4.1 Identifikation af populationer

Analysen består af to overordnede populationer: målpopulationen bestående af alle anbringelser af 10-17-årige børn og unge på en sikret institution påbegyndt mellem 2010 og 2022 (2023) og sammenligningspopulationen bestående af alle 14-17-årige med bopæl i Danmark pr. 31. januar 2022. Det er valgt at afgrænse sammenligningspopulationen til 14-17-årige, da kun 3 % af populationen af anbragte børn og unge på sikrede institutioner er mellem 10 og 13 år.

Målpopulationen

Målpopulationen er identificeret via Børn og Unge anbragte forløbsregister (BUAF) og register for Kriminalstatistik indsættelser (KRIN) og består af unikke anbringelser – ikke unikke børn. Det betyder, at børn og unge godt kan optræde med flere anbringelser både inden for samme år og over hele perioden. Det er talt som to separate anbringelser, hvis anbringelsen går fra varetægtsfængsling til afsoning eller fra en social til en retlig anbringelse eller omvendt. Målpopulationen dækker alle anbringelser af 10-17-årige børn og unge på en sikret institution påbegyndt mellem 2010 og 2022 (2023). Der er dog inkluderet enkelte anbringelser af 18-årige, hvis de er registreret som efterværn. Anbringelserne opgøres for det år, hvor anbringelsen begyndte. Perioden starter i 2010, da de sociale anbringelser på sikrede institutioner ikke kan identificeres før det årstal. Enkelte opgørelser i rapporten, som kun dækker antal og varighed af anbringelser, går frem til 2023, da data for BUAF og KRIN er tilgængelige for dette projekt frem til 2024. For resten af opgørelserne over karakteristika af anbragte børn og unge på sikrede institutioner var baggrundsdata kun tilgængelige frem til 2022.

Registeret BUAF indeholder oplysninger om anbragte børn og unge i Danmark og er baseret på indberetninger fra de kommunale sagsbehandlere. Registeret KRIN indeholder informationer om alle arrestanter og afsonere i Danmark og er baseret på indberetninger fra Rigspolitiets centrale kriminalregister og POLSAS (politiets sagsstyringssystem). BUAF er benyttet til identifikation af sociale anbringelser, og KRIN er benyttet til identifikation af retlige anbringelser. Denne metode er benyttet, da det blev erfaret, at BUAF ikke indeholder registreringer for alle retlige anbringelser

på sikrede institutioner. Eksempelvis optrådte cirka 80 % af de unge mellem 15 og 17 år med en varetægtsfængsling eller afsoning på sikret institution ikke i BUAF.

I BUAF er anbringelser på sikrede institutioner identificeret som 'Sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling på døgninstitution' via anbringelsesstedtype: ansted_klas="8". Alle registreringer af anbringelser på et retligt grundlag i BUAF er som nævnt udeladt. Der er flere fejlregistreringer i BUAF, og data er blevet rensset i forhold til børnene og de unges alder og start- og slutdatoerne for anbringelserne. Der er kun beholdt anbringelser på sikrede institutioner, som er påbegyndt for børn over 10 år og under 18 år (medmindre anbringelsesgrundlaget er efterværn). Der var registreringer af børn helt ned til 2 år, men feltarbejde og praktikere bekræfter, at kun meget få børn under 10 år anbringes på en sikret institution, og de er derfor antaget som fejlregistreringer og udeladt. Alle anbringelser med en registreret slutdato, efter at den unge er blevet 18 år, eller en manglende slutdato er blevet ændret til at slutte på den unges 18-årsfødselsdag, medmindre anbringelsesgrundlaget er efterværn. Uledsagede flygtninge indgår i de analyser, hvor anbringelser på sikrede institutioner opgøres samlet og i kategorien 'Andre', men er ikke kategoriseret som retlige eller sociale anbringelser. 1,5 % havde ikke noget angivet anbringelsesgrundlag og indgår ligeledes i kategorien 'Andre' og i de samlede tal.

Registeret KRIN er benyttet til identifikation af anbringelser på sikrede institutioner med et retligt grundlag. Afsoninger kan finde sted på forskellige typer institutioner, og fængslingsstedet i kombination med fængslingskode (ind_fgslkod="5") benyttes derfor til identifikation af afsoninger. Tabel 4.1 viser de benyttede institutionskoder. Alle varetægtsfængslinger af unge under 18 år i KRIN er antaget som varetægt i surrogat på en sikret institution og dermed inkluderet i populationen (ind_fgslkod="3"). Det er valgt ikke at benytte oplysninger om fængslingssted, da tidligere opgørelser har vist, at fængslingssted for varetægtsfængslede under 18 år er behæftet med usikkerhed (DST, 2026a; Justitsministeriets Forskningskontor, 2012). Dette betyder, at den identificerede population kan overvurdere antallet af varetægtsfængslede i surrogat. Slutdatoen for varetægtsfængslinger og afsoninger sættes til den unges 18-årsfødselsdag, selvom varetægtsfængslingen/afsoningen fortsætter. Dette gøres, da denne rapport kun beskæftiger sig med anbringelser på sikrede institutioner, og disse ophører, når den unge fylder 18 år. Det betyder, at de varigheder, som er opgjort i afsnit 2.1, samlet set kan være længere, hvis den unge efter sin 18-års fødselsdag overføres til varetægt i arrest eller afsoning i fængsel.

Tabel 4.1 **Institutionskoder benyttet til identifikation af afsoning på sikret institution**

Kode for fængslingssted	
Afsoning på sikret institution	R020, R021, R039, R040, R042, R048, R049, R050, R068, R070, R072, R092, 9403, 9116, 9117, 9118, 9454, 9468, K006

I både BUAF og KRIN er anbringelser på samme grundlag (socialt, varetægt eller afsoning), der ligger direkte i forbindelse med hinanden, kombineret til samlede anbringelser. I sammenlægningen af anbringelser fra BUAF og KRIN var der flere anbringelser, der overlappede. Det vil sige, at en varetægt eller afsoning registreret i KRIN kunne overlappe med en social anbringelse i BUAF. I disse tilfælde har registreringerne i KRIN været bestemmende. Denne tilgang er blevet benyttet, da det kunne observeres, at ændringer i anbringelsesgrundlag ikke altid blev registreret i BUAF. Et eksempel på dette kunne være, at hvis en social anbringelse i BUAF havde en slutdato, der lå efter en varetægtsfængsling for samme ung, så er slutdatoen for den sociale anbringelse ændret til startdatoen for varetægtsfængslingen.

Anbringelser på mindre end en dag er udeladt, da det vurderes, at anbringelser på sikrede institutioner af så kort varighed ikke finder sted. 526 anbringelser blev ekskluderet på grund af en varighed på mindre end en dag, heraf 369 tilfælde, hvor en afsoning blev registreret i direkte forlængelse af en varetægt. Registreringen af en afsoning, der starter og slutter samme dag, forventes at være registreringer, hvor dommen er udstået under varetægtsfængslingen. De resterende var nogenlunde jævnt fordelt på de forskellige anbringelsesgrundlag. 43 anbringelser med en varighed under en dag havde ikke noget registreret anbringelsesgrundlag. Derudover er 102 anbringelser med varighed over 2 år udeladt, da det vurderes, at de meget lange anbringelser kan bero på fejlregistreringer af enten dato, anbringelsessted eller grundlag.

Underrapportering i registerdata for anbringelser på sikrede institutioner

Det er med dataarbejdet til dette forskningsprojekt blevet klart, at der for de sikrede institutioner ser ud til at være underrapporteringer i administrative indberetninger fra kommunerne til anbringelsesstatistikken (BUAF).

Der foreligger ikke tidligere undersøgelser baseret på registerdata for anbringelser på sikrede institutioner, og årsstatistikkerne fra Danske Regioner er derfor et centralt referencepunkt. Regionernes opgørelser er baseret på indberetninger fra de enkelte institutioner over det årlige antal af anbringelser og opholdsdage opdelt på en række baggrundoplysninger. Disse registreringer er ikke foretaget på individniveau, hvilket kan medføre dobbeltregistreringer ved flytninger mellem to institutioner eller ændringer i anbringelsesgrundlag. Ved sammenligning af det samlede antal anbringelser i denne rapport og opgørelserne fra Danske Regioner optræder

væsentlige forskelle, hvor registreringer af antallet af anbringelser i de administrative registre er betydeligt færre (jf. tabel 4.2).

Tabel 4.2 Antal anbringelser på sikrede institutioner baseret på tal fra hhv. Danske Regioner og projektets registerdatasæt

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sociale anbringelser							
Danske Regioner	86	133	148	169	163	220	222
Registerdata (BUAF)	32	51	43	71	62	62	80
Retlige anbringelser							
Danske Regioner	485	401	299	319	258	242	203
Registerdata (KRIN)	243	185	139	193	162	139	121
Total (uden andre typer)							
Danske Regioner	571	534	447	488	421	462	425
Registerdata (BUAF & KRIN)	275	236	182	264	224	201	201

Kilde: Egne opgørelser baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik og årsstatistikker fra Danske Regioner.

Det er forventet, at der vil være forskelle mellem Danske Regioners årsopgørelser og registerdata på grund af de forskellige opgørelsesmetoder. Tallene i denne rapport er baseret på registeroplysninger fra kommuner og politi, hvor vi følger individets samlede anbringelsesforløb på tværs af institutioner og undertyper af anbringelsesgrundlag. Det vil eksempelvis sige, at anbringelsen kun tæller én gang, selvom barnet kan være flyttet mellem forskellige sikrede institutioner, eller grundlaget ændres undervejs fra pædagogisk observation til farlighed. Derfor er antallet af anbringelser som forventet lavere end årsopgørelserne fra Danske Regioner, hvor man summerer tal fra de enkelte institutioner. Omkring 40-70 % af anbringelserne kan genfindes i KRIN og BUAF. Forskellene er markante, og derfor har vi forsøgt at validere datagrundlaget i registrene ved samkøring med eksterne datakilder og øvrige registre.

For de sociale anbringelser er det muligt at sammenholde registreringer i BUAF fra 2019-2021 med oplysninger om afgørelser om sikret anbringelse registreret hos sekretariatet for Ungdomskriminalitetsnævnet efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Her er der 137 individer med afgørelser om sikret anbringelse i Ungdomskriminalitetsnævnet i 2019-2021, hvoraf kun 64 % er registreret med anbringelse på en sikret institution i BUAF. I langt hovedparten af de 137 sager var barnet/den unge allerede anbragt i åbent regi, da Ungdomskriminalitetsnævnet traf afgørelser om en sikret anbringelse. Den manglende registrering kan derfor skyldes, at børne- og ungerådgivere i myndighedskommunen ikke har opdateret oplysningerne om paragraf/anbringelsesgrundlag, anbringelsessted eller start- og slutdato i sagssystemet (fx DUPU).

For de retligt anbragte er der også søgt oplysninger i BUAF i første runde. Her viste det sig dog, at registreringerne er mangelfulde, da en samkøring med KRIN kun genfandt oplysninger i BUAF for omkring 20 % af alle retlige anbringelser på sikrede institutioner. Derfor er KRIN anvendt som hovedkilde for de retlige anbringelser. Her stemmer opgørelser i dette projekt med de årlige rapporter fra Rigsadvokaten over afsluttede varetægtsfængslinger (Rigsadvokaten, 2024; Schultz-Knudsen & Eiriksson, 2025). Hertil skal det dog bemærkes, at vi forventer at overvurdere antallet af varetægtsfængslinger i surrogat, da vi ikke har kunnet identificere lokationen for varetægtsfængslingen, og der kan være mindreårige, som sidder varetægtsfængslet i arresthuse under Danmarks Fængsler.

For retlige anbringelser tegner denne rapport, baseret på KRIN, et billede, som stemmer overens med øvrige opgørelser over antallet af varetægtsfængslinger af mindreårige baseret på andre datakilder. For BUAF, og dermed de sociale anbringelser i denne rapport, tegner der sig derimod et billede af, at der er manglende registreringer. Samlet set anslås det, at der med datagrundlaget for denne rapport er identificeret 60-70 % af anbringelserne på sikrede institutioner i perioden 2010-2023. Denne dækningsgrad er vurderet tilstrækkelig høj til, at registeranalyserne kan supplere de eksisterende årsstatistikker på centrale punkter. Det er ikke muligt med de tilgængelige administrative oplysninger at vurdere repræsentativitet eller mere præcist estimere omfanget af underrapportering. Rapporten vil – under antagelse af at de identificerede anbringelser er sammenlignelige med de manglende registreringer – kunne kaste lys over det videnshul, der findes om det samlede udfordringsbillede for børn og unge anbragt på sikrede institutioner. Denne rapport bør derfor ses som et kvalificeret, men ikke fuldstændigt billede af udviklingen på området.

4.2 Indikatorer for udsathed

Nedenfor gennemgås definitionerne af de indikatorer for udsathed, der anvendes i rapporten. Indikatorerne opgøres på baggrund af, hvorvidt der har været en observation eller kontakt vedrørende de enkelte indikatorer hhv. i den forudgående måned før anbringelsens startdato, i de 12 måneder forud for anbringelsens startdato, og på et hvilket som helst tidspunkt før anbringelsens startdato. For sammenligningspopulationen af alle børn og unge mellem 14 og 17 år er d. 31. januar 2022 benyttet som indeksdato. Det er valgt at benytte en sammenligningspopulation bestående af 14-17-årige med bopæl i Danmark pr. 31. januar 2022, da kun 3 % af populationen af anbragte børn og unge på sikrede institutioner er mellem 10 og 13 år.

Kontakt til sundhedsvæsenet og psykiatri

Landspatientregisteret (LPR) benyttes til at identificere **kontakt til det psykiatriske sygehusvæsen**. Kontakt inkluderer både ambulante besøg og indlæggelser, og antallet af kontakter tælles ligeledes på baggrund af begge typer kontakter. Perioden dækker et databrud i 2019, hvor der overgås fra LPR2 til LPR3, som har betydning for opgørelsen af antallet af kontakter. Akutte kontakter identificeres i LPR2 ved patienttype og indlæggelsesmåde (pattype="3" eller c_indm="1") og LPR3 ved prioritet (prioritet="ATA1").

Receptafhentninger i Lægemedeldatabasen (LMDB) benyttes til at identificere **brug af psykofarmaka**. Psykofarmaka er identificeret på baggrund af lægemiddelkoderne (ATC) N05A, N05B, N05C, N06A og N06B.

Kontakt til psykiatri, psykiater eller medicin opgøres som en samlet indikator for kontakt med alle tilbud i det offentlige, som tilbyder psykiatrisk udredning eller behandling. Indikatoren er en kombination af kontakt til privatpraktiserende psykiatere og de ovenfor benyttede definitioner af kontakt til hospitalspsykiatrien og brug af psykofarmaka. Kontakt til privatpraktiserende psykiatere identificeres via Sygesikringsregisteret (SSSY) med specialekoderne 24, 26, 35 og 63.

Psykiatriske diagnoser er identificeret på baggrund af kontakter i LPR og receptafhentninger i LMDB. Tabel 4.3 viser de benyttede diagnosekoder (ICD10), lægemiddelkoder (ATC) og indikationskoder. For at blive identificeret med en af de benyttede psykiatriske diagnoser har barnet eller den unge skullet optræde med diagnosen i LPR og/eller minimum to medicinafhentninger i LMDB.

Tabel 4.3 Definition af psykiatriske diagnoser

	ICD10-kode	ATC og indikationskode
Misbrugslidelser	F1*	
Psykotisk lidelse	F2*	
Angst og belastningsreaktioner	F4*	ATC N06A i kombination med indikationskode 472 eller 596 eller enhver recept med indikationskode 163 eller 371
Autisme	F84*	
ADHD	F90*	ATC N06BA eller enhver recept med indikationskoden 376 eller 391
Udviklingsforstyrrelse	F8*	
Mentalretardering	F7*	

	ICD10-kode	ATC og indikationskode
Udfordringer pba. seksuelle overgreb	Z614, Z046	
Psykiatrisk diagnose	F*	ATC N06A i kombination med indikationskode 472 eller 596. Enhver recept med indikationskode 163 eller 371. ATC N06BA eller enhver recept med indikationskoden 376 eller 391. ATC N06A med indikationskode 168.

Note: *Dækker over alle underkoder. Alle typer af diagnosekoder benyttes (A, B og +).

Kilde: Hvidberg et al. (2016) og Sundheds- og Ældreministeriet (2018).

Problemer relateret til misbrug, overgreb og selvskade

Det Nationale Alkoholbehandlingsregister (NAB), Register over Stofmisbrugere i Behandling, LPR, LMDB og register for Børn og Unge – Underretninger (BUU) benyttes til at definere indikatoren for **misbrug**. Indikator på misbrug defineres ved en registrering i NAB og/eller SIB og/eller en kontakt i LPR med en misbrugsrelateret diagnose og/eller minimum to indløsninger af en recept på lægemidler benyttet mod misbrug i LMDB og/eller en eller flere underretninger på misbrug hos barnet eller den unge i BUU.

Tabel 4.4 viser de benyttede diagnosekoder (ICD10) og lægemiddelkoder (ATC). I BUU er der benyttet koden baggrund="1". Der er ikke differentieret mellem alkohol og stofmisbrug, da BUU ikke gør det muligt at skelne mellem de to. Data af høj nok kvalitet er kun tilgængelige fra 2007 og frem i NAB og SIB. Data fra BUU er først tilgængelige fra 2015 og frem. Det betyder, at indikatoren, der angiver indikation på misbrug på et hvilket som helst tidspunkt før anbringelsens startdato, ikke kan benyttes til at lave sammenligninger over tid. For bedre sammenligning over tid er der lavet en tilsvarende indikator for indikation på misbrug uden underretninger fra BUU.

Tabel 4.4 Definition af misbrug

	ICD10-kode	ATC-kode
Misbrug	F1*, T40*, T436, T438, T51*, K70*, X65*, BRHE2*, BRHE4* G312*, BQFT02, E244, E512, E529A, G621, G7210, G929, I426, K292, K711B, K852, K860, O354, T500A, VRB50, Z358M10, Z502, Z714, Z721	N07BB01, N07BB03, N07BB04, N07BB05

Note: *Dækker over alle underkoder. Alle typer af diagnosekoder benyttes (A, B og +).

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen (2022; 2026).

Offer for seksuelt overgreb identificeres via registrene LPR og register for Ofre for straffelovsforbrydelser (KROF). I LPR benyttes kontakter med relevante diagnosekoder, og i KROF benyttes alle registreringer med offerkoder relateret til seksualforbrydelser. Der skal være en kontakt i LPR og/eller en registrering i KROF. Tabel 4.5 viser, hvilke diagnosekoder og offerkode der er benyttet til identifikation af kontakter i relation til seksuelle overgreb.

Tabel 4.5 Definition af seksuelle overgreb

	ICD10-kode	Offerkode
Offer for seksuelt overgreb	T742, Z614, Z044	11*

Note: *Dækker over alle underkoder. Alle typer af diagnosekoder benyttes (A, B og +). Ofr_ger7 er benyttet for gerningskoder.

Kilde: Social- og Boligstyrelsen (2024).

LPR benyttes til at identificere **selvskade** via relevant diagnose eller kontaktårsag. Selvskade inkluderer både selvskade og selvmordsforsøg. I LPR2 benyttes c_kontaars for kontaktårsag, og i LPR3 benyttes kont_aarsag. Tabel 4.6 viser de benyttede diagnosekoder og kontaktårsagskoder. Der skal være en kontakt med en af de relevante diagnosekoder og/eller kontaktårsag.

Tabel 4.6 Definition af selvskade

	ICD10-kode	Kontaktårsag
Selvskade	Alle typer diagnosekoder: T39*, T40* (ekskl. T401), T42*, T43*, T58*, X6*, X7*, X80*, X81*, X82*, X83*, X84*, Y870, S51*, S55*, S59*, S61*, S65*, S69*, T36*, T37* Aktionsdiagnose F* i kombination med følgende bi- eller tillægsdiag- nosekoder: S51*, S55*, S59*, S61*, S65*, S69*, T36*, T37*, T38*, T39*, T60*, T4*, T5* (ekskl. T51*)	4, ALCC04, ALCC05

Note: *Dækker over alle underkoder.

Kilde: Sundhedsstyrelsen (2017) og Center for Selvmordsforskning (2026).

Kontakt til det sociale system

Underretninger identificeres på baggrund af underretninger registreret i BUU. BUU har først tilgængelige data fra 2015 og frem. Det betyder, at indikatoren, der kigger på støtteindsatser på et hvilket som helst tidspunkt før anbringelsens startdato, ikke

kan benyttes til at lave sammenligninger over tid. Alle typer af underretninger er inkluderet i opgørelsen.

Støtteindsatser tildelt børn og unge, før de blev anbragt på en sikret institution, identificeres på baggrund af register for Børn og Unge Forebyggende foranstaltninger (BUFO). Grundet databrud i 2014, hvor personrettede støtteindsatser blev inkluderet i registeret, inkluderes data kun fra 2015 og frem. Støtteindsatserne er inddelt i tre kategorier på baggrund af paragrafkode: alle former for støtteindsats, personrettede og familierettede støtteindsatser. Se Tabel 4.7 for, hvilke paragrafkoder der er benyttet.

Tabel 4.7 Definition af støtteindsatser

Paragrafkoder	
Familierettede støtteindsatser	406, 415, 420, 425, 430, 435, 440, 445, 450, 451, 455, 498, 499
Personrettede støtteindsatser	200, 210, 215, 220, 225, 230, 240, 245, 250, 252, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 268, 269
Tidligt forebyggende støtteindsatser	400, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 452

Kilde: DST (2026a).

Via BUAF og KRIN identificeres tidligere **anbringelser** før anbringelsen på sikret institution. De tidligere anbringelser kan også inkludere anbringelser på sikrede institutioner, hvis det fx er den anden eller tredje anbringelse på en sikret institution. KRIN benyttes til at identificere tidligere anbringelser på sikrede institutioner i kombination med BUAF. Tidligere anbringelser opgøres i tre kategorier: alle typer af anbringelser, anbringelser på børne- og ungehjem og anbringelser på delvist sikrede institutioner. De identificeres på baggrund af anbringelsessted (ansted_klas). Tabel 4.8 viser de benyttede koder.

Tabel 4.8 Definition af anbringelser

Anbringelsessted	
Børne- og ungehjem	7, 8, 9, 10, 12, 16, 17
Delvist sikrede institutioner	7

Kilde: DST (2026a).

Litteratur

Andersen, L. H., Anker, A. S. T. & Andersen, S. H. (2016). A formal decomposition of declining youth crime in Denmark. *Demographic Research*, 35, 1303-1316.

Ankestyrelsen (2022). *Regler om rammer på de sikrede døgninstitutioner: Undersøgelse af reformen af bekæmpelse af ungdomskriminalitet*. Ankestyrelsen.

Ball, R., Baidawi, S. & FitzGerald, A. (2024). Approaches for supporting youth dually involved in child protection and youth justice systems: An international policy analysis. *Journal of Criminology*, 57(4), 445-468.

Bengtsson, T. T. (2012). Boredom and action—Experiences from youth confinement. *Journal of Contemporary Ethnography*, 41(5), 526-553.

Bryderup, I. M. (2010). *Ungdomskriminalitet, socialpolitik og socialpædagogik: Biografiske interview med unge om straf og behandling*. Forlaget Klim.

Børnerådet (2015). *Jeg var faktisk en god dreng engang: Unge fortæller om deres oplevelser med at være frihedsberøvet*. Børnerådet.

Center for Selvmordsforskning (2026). *Register for Selvmord*. Lokaliseret 16/4-2026: <https://selvmordsforskning.dk/statistikbank/registre/register-for-selvmod>

CFK (2015). *Det sociale indikatorprogram for sikrede institutioner. Landsrapport 2014*. CFK – Folkesundhed & Kvalitetsudvikling.

Crowe, K. (2024). Community-based alternatives to secure care for seriously at-risk children and young people: Learning from Scotland, The Netherlands, Canada and Hawaii. *Youth*, 4(3), 1168-1186.

Danske Regioner (2024). *Den årlige statistik på de sikrede institutioner 2023*. Danske Regioner.

Danske Regioner (2025). *Den årlige statistik på de sikrede døgninstitutioner 2024*. Danske Regioner.

Danske Regioner (2026). *Sikrede institutioner*. Lokaliseret 20/5-2026: <https://www.regioner.dk/sundhed/psykiatri-og-social/sikrede-institutioner>

- DST (2025). *Udsatte børn og unge: ANSTED_KLAS*. Lokaliseret 2/9-2025:
<https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/Moduldata-for-Sociale-forhold--sundhedsvaesen--retsvaesen/Udsatte-boern-og-unge/ANSTED-KLAS>
- DST (2026a). *Kriminalstatistik: IND_FGSLSTED*. Lokaliseret 15/4-2026:
<https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/kriminalstatistik/ind-fgslsted>
- DST (2026b). *Udsatte børn og unge: PGF*. Lokaliseret 15/4-2026:
<https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/Moduldata-for-Sociale-forhold--sundhedsvaesen--retsvaesen/Udsatte-boern-og-unge/PGF>
- Ellis, K. & Curtis, P. (2021). Care (ful) relationships: Supporting children in secure care. *Child & Family Social Work*, 26(3), 329-337.
- Enell, S., Vogel, M. A., Henriksen, A. K. E., Pösö, T., Honkatukia, P., Mellin-Olsen, B. & Hydle, I. M. (2022). Confinement and restrictive measures against young people in the Nordic countries—a comparative analysis of Denmark, Finland, Norway, and Sweden. *Nordic Journal of Criminology*, 23(2), 174-191.
- Fallesen, P. (2021). Institutional persistence: Involvements with child protective services, the criminal justice system and mental health services across childhood, adolescence and early adulthood in Denmark. *The British Journal of Social Work*, 51(6), 2228-2246.
- Finnish Ministry of Social Affairs and Health (2025). *Reform of child protection legislation concerning minors who are seriously involved with substances, violence, and criminal activity. Final report of the preparatory working group*. Finnish Ministry of Social Affairs and Health.
- Folketingets ombudsmand (2017). *Unge i sikrede døgninstitutioner, arrester og fængsler. Temarapport 2017*. Folketingets ombudsmand.
- Folketingets ombudsmand (2022). *Børn og unge i sikrede døgninstitutioner. Temarapport*. Folketingets ombudsmand.
- Gibson, R. & Whitelaw, R. (2024). *Reimagining Secure Care: Literature Review*. Children and Young People's Centre for Justice.
- Harder, A. T., Knorth, E. J. & Kalverboer, M. E. (2013). A secure base? The adolescent-staff relationship in secure residential youth care. *Child & Family Social Work*, 18(3), 305-317.

- Henriksen, A.-K. (2017). Confined to care: Girls' gendered vulnerabilities in secure institutions. *Gender & Society*, 31(5), 677-698.
- Henriksen, A.-K. & Prieur, A. (2019). 'So, why am i here?' Ambiguous practices of protection, treatment and punishment in Danish secure institutions for youth. *The British Journal of Criminology*, 59(5), 1161-1177.
- Henriksen, A.-K. & Refsgaard, R. C. B. (2020). *Sidste udvej: Om at anbringe og blive anbragt på sikret institution*. Akademisk Forlag.
- Henriksen, A.-K. & Øye, C. (2023). The ambiguities of coercion: Mapping adolescents' experiences of coercion in institutional everyday life. *Children & Society*, 37(5), 1376-1391.
- Henriksen, T. D., Frøslev-Thomsen, J., Hermansen, R. K. & Schmidt, A. S. P. (2024). *Frivillige sociale indsatser til frihedsberøvede unge: Erfaringsopsamling*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Huhtanen, R. & Pösö, T. (2018). Restriktiva åtgärder i den finska barnvården. I S. Enell, S. Gruber & M. A. Vogel (red.), *Kontrollerade unga: Tvångspraktiker på institution* (pp. 213-234). Studentlitteratur.
- Hvidberg, M. F., Johnsen, S. P., Glümer, C., Petersen, K. D., Olesen, A. V. & Ehlers, L. (2016). Catalog of 199 register-based definitions of chronic conditions. *Scandinavian Journal of Public Health*, 44(5), 462-479.
- Justitsministeriets Forskningskontor (2012). *Varetægtsfængsling af unge under 18 år: Korrektion af oplysninger fra 2008 til 2010*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Justitsministeriets Forskningskontor (2024). *Udvikling i børne- og ungdomskriminalitet 2014-2023*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Kriminalforsorgen (2024). *Årsrapport 2024*. Kriminalforsorgen.
- Lappi-Seppälä, T. & Storgaard, A. (2014). Unge i det strafferetlige system. *Tidsskrift for strafferet*, 14(4), 333-359.
- Lausten, M., Frederiksen, S. & Olsen, R. F. (2020). *Tidligere anbragte unge – 18 år og på vej mod voksenlivet: Forløbsundersøgelse af tidligere anbragte unge født i 1995*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
- Lausten, M., Iversen, K. & Dolmer, C. D. (2025). *Trivsel blandt børn og unge i udsatte positioner 2025*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

- Lönnqvist, E. (2023). Prisoners of process: The development of remand prisoner rates in the Nordic countries. *Nordic Journal of Criminology*, 24(2), 1–19.
- McLachlan, K. J. (2024). *Trauma-Informed Criminal Justice: Towards a More Compassionate Criminal Justice System*. Palgrave Macmillan.
- Nowak, M. (2019). *The United Nations Global Study on Children Deprived of Liberty*. United Nations.
- Oostermeijer, S. & Dwyer, M. (2024). Keeping kids close: Can juvenile justice detention be a place of healing? I K. Bishop & K. Dimoulas (red.), *The Routledge Handbook on the Influence of Built Environments on Diverse Childhoods* (pp. 352-366). Routledge.
- Pronk, S., van den Berg, G., Mulder, E. A., Kuiper, C., Stams, G. J. J. M. & Popma, A. (2023). The development of adolescents in a non-residential alternative educational facility, including the prevention of secure residential placement. *Children and Youth Services Review*, 145, 1-12.
- Pålsson, D., Andersson, P., Shanks, E. & Wiklund, S. (2023). A professional field? Educational attainments, gender and age among staff in Swedish residential care. *Residential Treatment for Children & Youth*, 40(4), 497-516.
- Rigsadvokaten (2024). *Anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i 2023*. Rigsadvokaten.
- Riksrevisionen (2024). *SiS särskilda ungdomshem – brister i statens tvångsvård av barn och unga*. Riksrevisionen.
- Sax, H. (2022). *Global Study Toolkit: Ending Deprivation of Liberty of Children: A Review of Promising Practices (Administration of Justice)*. Global Campus of Human Rights.
- SBU (2024). *National Reports of Knowledge-Based Interventions for Preventing Juvenile Delinquency within Social Care: A Scoping Review of Publications from the Nordic Countries*. SBU – Swedish Agency for Health Technology Assessment and Assessment of Social Services.
- Schultz-Knudsen, M. & Eiriksson, B. A. (2025). *Varetægtsfængsling - Retssikkerhed før dom*. Justitia & Advokatsamfundet.
- Social- og Boligstyrelsen (2024). *Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 3.2. Dokumentationsrapport*. Social- og Boligstyrelsen.

- Socialstyrelsen (2025). *Uppdrag att genomföra ett utvecklingsarbete för att förbättra vården för barn och unga som vårdas på SiS och som har stora behov av psykiatrisk vård: Delredovisning 2025*. Socialstyrelsen.
- Souverein, F., Hales, H., Andersson, P., Argemt. S. E., Bartlett, A., Blower, A., Delmage, E., Enell, S., Henriksen, A-K. E., Koomen, K. & Oostermeijer, S. (2022). Mental health, welfare or justice: An introductory global overview of differences between countries in the scale and approach to secure placements of children and young people. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 32(3), 238-247.
- Souverein, F., Oostermeijer, S., Johns, D., Ross, S., van Domburgh, L., Popma, A. & Mulder, E. (2023). Small-scale, community-embedded youth justice facilities: Lessons from Dutch reforms and recommendations for cross-jurisdictional implementation. *The Prison Journal*, 103(5), 679-701.
- Statistik sentralbyrå (2026). *Tabel 10530: Innsatte, etter fengslingsstype, alder, år og kjønn*. Lokaliseret 18/4-2026: <https://www.ssb.no/statbank/table/10530>
- Storberget, K., Havre, M., Svendsen, H. E., Hellesvik, S. E., Rannem, S. B., Bhuller, M., Strandbakken, A., Mentzoni, H. S., Skogholt, A. V. & Glad, A.-S. (2025). *De er våre barn – om å holde hodet kaldt og hjertet varmt*. Ekspertgruppen om tiltag for barn, som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet.
- Storgaard, A. & Fornes, I. (2023). Varetektsfengsling av personer under 18 år. I A. Anderberg, L. Ervo & E. Kristoffersson (red.), *Med unga i Fokus: Festskrift til Kerstin Nordlöf* (pp. 133-148). Lustus förlag.
- Sundheds- og Ældreministeriet (2018). *Indblik i psykiatrien og sociale indsatser*. Sundheds- og Ældreministeriet.
- Sundhedsdatastyrelsen (2022). *Unge og alkohol: Registeranalyse af alkoholrelaterede hospitalskontakter, dødsfald samt medicinsk- og offentligt finansieret alkoholbehandling blandt 15-24 årige for perioden 2014-2018. Opdateret i marts 2022*. Sundhedsdatastyrelsen.
- Sundhedsdatastyrelsen (2026). *Sundhedsrelaterede konsekvenser: Narkotikasituationen i Danmark 2025 Delrapport 4*. Sundhedsdatastyrelsen.
- Sundhedsstyrelsen (2017). *Sygdomsbyrden i Danmark: Ulykker, selvskaade og selvmord*. Sundhedsstyrelsen.

Taxhjelm, F. R., Frandsen, M. G. & Dabelsteen, H. B. (2020). *Sociale anbringelser på sikrede institutioner i et menneskeretligt perspektiv*. Institut for Menneskeretigheder.

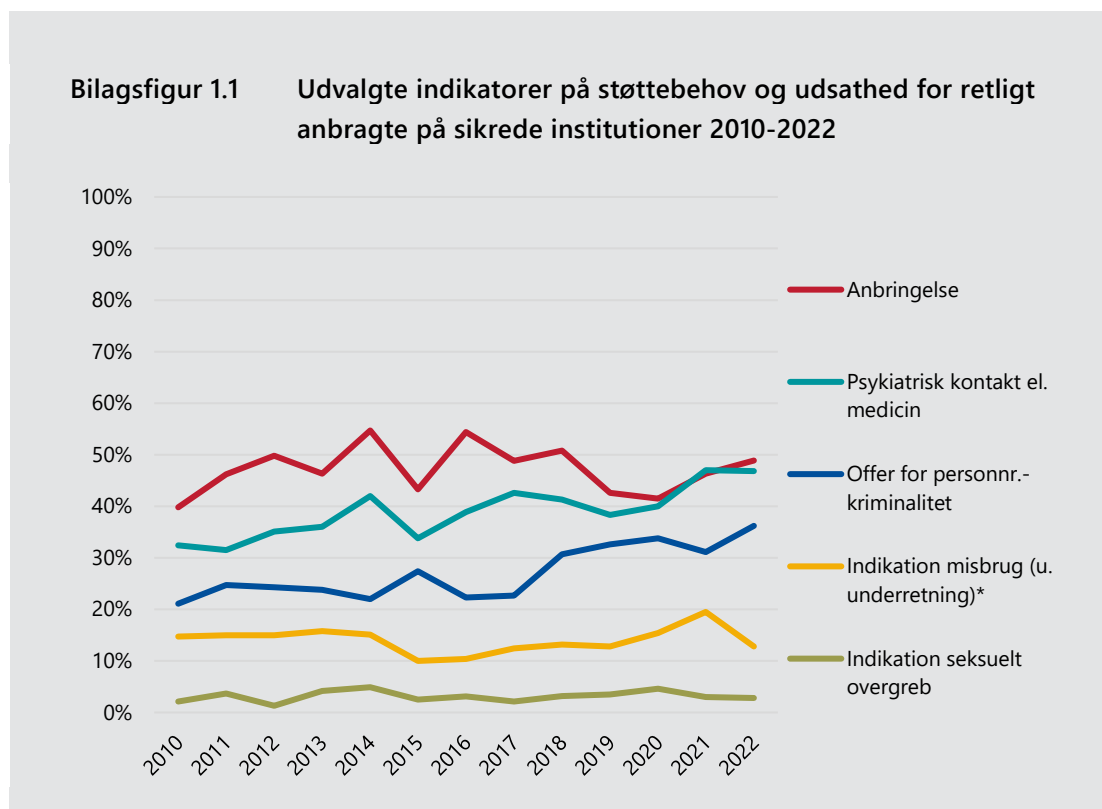
Underwood, L. A., Warren, K. M., Talbott, L., Jackson, L. & Dailey, F. L. (2014). Mental health treatment in juvenile justice secure care facilities: Practice and policy recommendations. *Journal of Forensic Psychology Practice, 14*(1), 55-85.

Utting, E. & Woodall, T. (2022). From care to custody? I P. Willmot & L. Jones (red.), *Trauma-Informed Forensic Practice* (pp. 93-110). Routledge.

Vogel, M. A., Sallnäs, M. & Lundström, T. (2014). Good idea, bad prerequisite, zero result—the meaning of context in implementing aftercare for young people in secure unit care. *Journal of Children's Services, 9*(3), 248-260.

Waterman, C. (2021). Evidence-supported interventions for children in care: Does Treatment Foster Care Oregon (TFCO) fit within the UK context? *Journal of Family Therapy, 43*(3), 392-413.

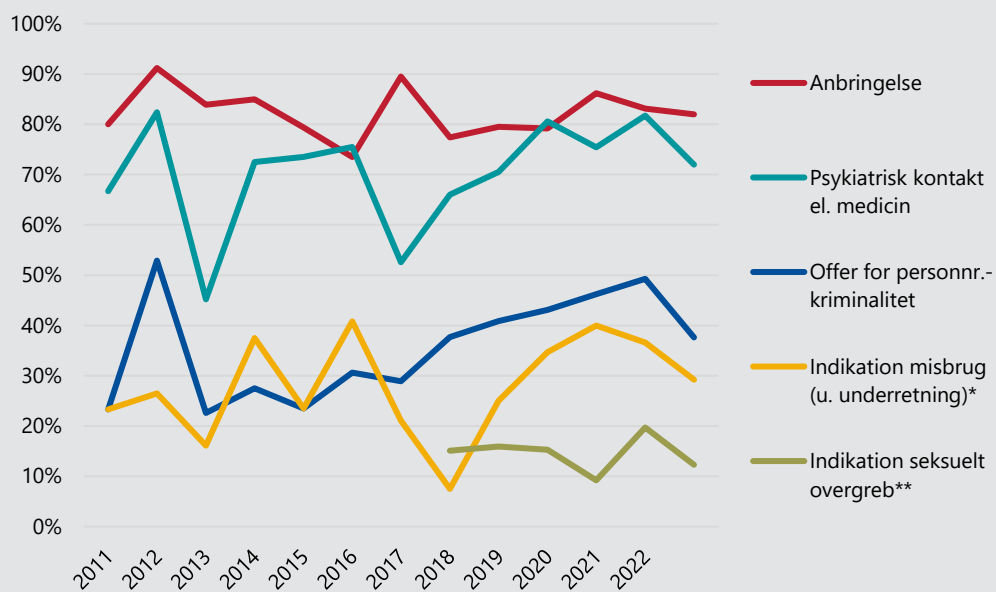
Bilag 1 Bilagsfigurer over udvalgte indikatorer på støttebehov

Note: *Indikation for misbrug er her opgjort uden at medtage underretninger om misbrug, da disse data først er tilgængelige fra 2015, og derfor er niveauet lavere end i tidligere opgørelser i rapporten.

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik.

Bilagsfigur 1.2 Udvalgte indikatorer på støttebehov og udsathed for socialt anbragte på sikrede institutioner 2011-2022

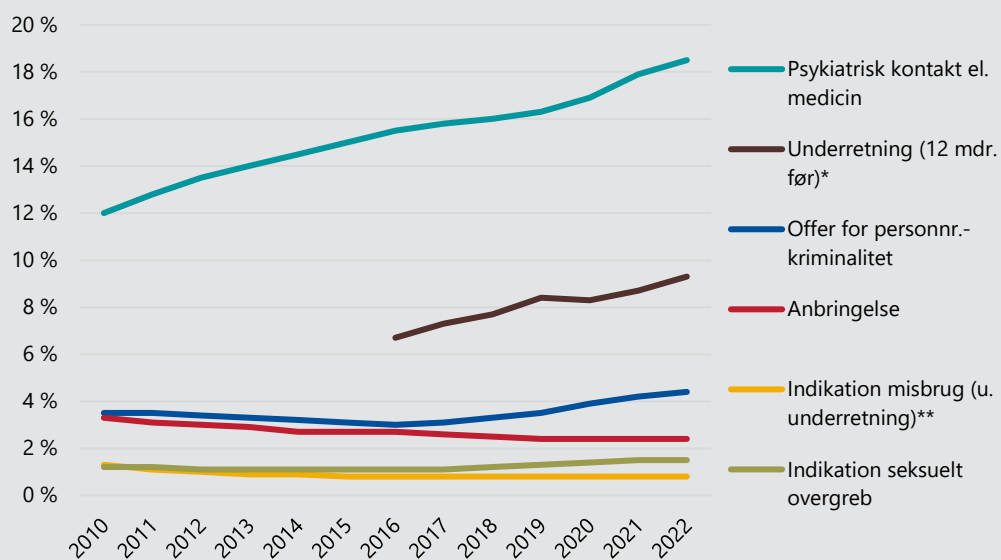
Anm.: Figuren begynder først fra 2011 grundet for få observationer i 2010.

Note: *Indikation for misbrug er her opgjort uden at medtage underretninger om misbrug, da disse data først er tilgængelige fra 2015, og derfor er niveauet lavere end i tidligere opgørelser i rapporten.

**Indikation for seksuelt overgreb opgøres først fra 2018 grundet for få observationer.

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik.

Bilagsfigur 1.3 Udvalgte indikatorer på støttebehov og udsathed for 14-17-årige fra 2010-2022

Note: *Der er først tilgængelige oplysninger for underretninger fra 2015, og den røde linje starter derfor først i 2016.

**Indikation for misbrug er her opgjort uden at medtage underretninger om misbrug, da disse data først er tilgængelige fra 2015, og derfor er niveauet lavere end i tidligere opgørelser i rapporten.

Kilde: Egne beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik.

Deklaration om brug af AI

I arbejdet med at gøre rapporten webtilgængelig er der anvendt ChatGPT til udarbejdelse af alternative tekster til figurer og billeder, så indholdet via skærmlæsere er tilgængeligt for mennesker med synshandicap.

VIVÉ